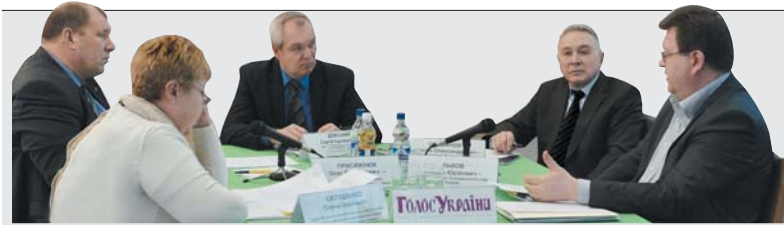

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Круглий стіл

Новелізація і ризики перебудови
судової системи

► СТОР. 4—5

Право

Про внесення змін
до деяких
законодавчих актів
України щодо деяких
питань спадкування

► СТОР. 12

Село

Шукають
гречаних
спекулянтів

► СТОР. 14—15

№ 232 (5982)

ВІВТОРОК, 2 ГРУДНЯ 2014 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Новий уряд: прізвища
кандидатів стануть відомі
в останній момент?

Після призначення Арсенія Яценюка на посаду Прем'єр-міністра одразу ж було заявлено, що коаліція має швидко узгодити новий склад Кабінету Міністрів, щоб у вівторок це питання розглянула Верховна Рада. Цілком можливо, що так воно й буде, хоча ще вчора чіткої ясності щодо можливих кандидатур на посади міністрів не було. Коли верстався номер, консультації між учасниками коаліції ще тривали.

Разом з цим з'являлися повідомлення, які свідчать про неузгодженість позицій всередині коаліції. Приміром, учора на сайті «Народного фронту» з'явився документ під назвою «Заява керівництва фракцій «Народний фронт» та Блок Петра Порошенка, в якій міському голові Львова Андрію Садовому пропонувалася посада першого віце-прем'єр-міністра.

«Для того щоб здійснити необхідні перетворення, до роботи в уряді мають бути залучені люди, які мають відповідний досвід, бачення та авторитет, які довели спроможність здійснювати перетворення. Ми вважаємо, що всі ефективні управлінці в країні сьогодні мають долучитися до творення змін в рамках спільної роботи Кабінету Міністрів, Президента та Верховної Ради. Вважаємо, що в уряді, зокрема, для втілення децентралізації, на посаді першого віце-прем'єр-міністра має працювати міський голова Львова Андрій Садовий, відомий фахівець в цій сфері місцевого самоврядування і якому, разом з партією об'єднання «Самопоміч», українці висловили значну підтримку на парламентських виборах», — зазначалося в заяві.

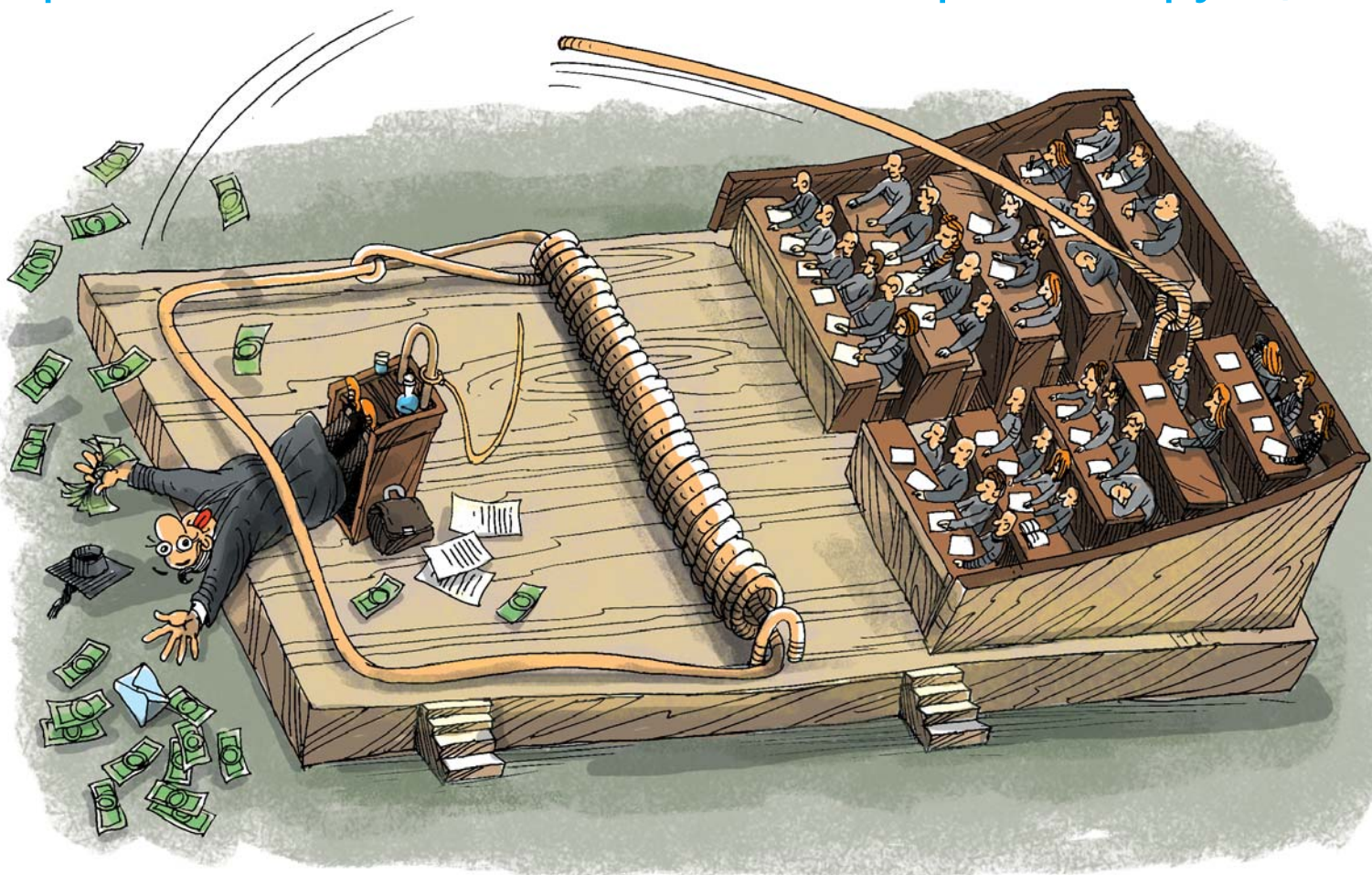
► СТОР. 2

Відтепер преса на пошті
не залежуватиметься

Прогресивну комп'ютеризовану систему сортування періодики впровадила дирекція «Укрпошти» в Херсоні. Сучасне обладнання для цеху обробки й перевезення преси придбали в одного з підприємств Черкащини за 375 тисяч гривень. Тепер завдяки новій техніці час розподілу газет та журналів для відділень зв'язку у різних районах істотно скоротиться, запевняє директор «Херсонпошти» Михайло Вертман.

► СТОР. 8

Міністерство освіти викриває «клонів» державних вишів і хоче «зламати хребет корупції»

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Державні виші стали «годівницею» для підприємців від освіти, а спроби МОН «зламати хребет корупції» викликають шалений спротив. Про це розповіли на учорашній прес-конференції в МОН.

«Ми попередили 53 університети про те, що вони можуть бути закриті до кінця навчального року», — ска-

зав міністр освіти Сергій Квіт. Одним з найперших позбавився ліцензії «Київський університет культури» — приватний виш, створений на базі державного КНУКіМ (Київського національного університету культури та мистецтв).

► СТОР. 8

ПОДІЇ

Скільки ще чекати
безвізової дороги до Європи?

У Міністерстві закордонних справ прогнозують, що українці зможуть подорожувати до ЄС без віз на початку осені наступного року. Про це в прямому ефірі телеканала «Інтер» сказала заступник міністра закордонних справ України Олена Зеркаль. «Нині ми налаштовані на те, щоб на травень вийти на рішення ЄС щодо надання Україні безвізового статусу, а на вересень-жовтень вже вийти на те, щоб українці могли подорожувати з біометричними паспортами та без необхідності отримувати візи», — зазначила Олена Зеркаль. Утім, експерти сумніваються, що Брюссель скоро наважиться ввімкнути «зелене світло» для безперешкодних подорожей на Захід. Адже до старих завдань, пов'язаних з лібералізацією візового режи-

му, додалися нові проблеми — війна на сході й величезна кількість переселенців із Криму й Донбасу.

Цього року Україна здійснила значний прогрес у виконанні Плану дій стосовно лібералізації візового режиму з ЄС.

► СТОР. 7

Мі-2 пройшов успішні
випробування у небі

На Чернігівщині фахівці Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України провели 56-годинне тестування модернізованого вертольота Мі-2. Гелікоптер за лічені хвилини набирає висоту чотири тисячі метрів та на двадцять відсотків економніший у споживанні палива. Добре себе показав і новий двигун, розроблений для цієї моделі на державному підприємстві «Івченко-Прогрес», повідомляє наш власкор Сергій ПАВЛЕНКО.

КОРОТКО

■ Черкаській області виділяють з держбюджету 384,5 мільйона гривень на погашення заборгованості з різниці у тарифах на воду й тепло, інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.

■ На новорічно-різдвяні свята «Укрзалізниця» спрямує до Закарпаття два додаткові потяги: «Київ—Ужгород», який вирушатиме зі столиці о пів на шосту вечора 26—30 грудня, а також щоденно протягом перших десяти днів січня нового року, та другий — сполученням Харків—Ужгород, передає наш кореспондент Василь НИТКА.

■ У Львові на фасаді школи № 27 Герою Небесної Сотні Юрію Вербицькому відкрили меморіальну дошку. 51-річний сейсмолог, науковець, альпініст загинув у січні минулого року під час подій на Майдані. Активіст Євромайдану знайшов свій останній прихисток на полі почесних поховань Личківського цвинтаря, повідомляє наш власкор Богдан КУШНІР.

Україна та Європейський інвестбанк підписали угоду про реконструкцію газопроводу Уренгой—Помари—Ужгород

► СТОР. 3

Важливо відновити довіру до влади

Створення у парламенті проєвропейської більшості є запорукою проведення в Україні швидких реформ. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман (на знімку праворуч) під час зустрічі з делегацією депутатів політичної групи «Прогресивний альянс соціалістів і демократів» Європейського парламенту.

«Ми будемо робити ці зміни», — сказав він.

Володимир Гройсман також повідомив, що нині тривають консультації щодо формування уряду, наголосивши, що «Президент, парламент і уряд є одностудомцями».

Голова Верховної Ради заявив про важливість відновлення довіри до влади. «Ми розуміємо, що зміни і реформи

потрібні Україні, розуміємо, що перед нами стоять серйозні виклики», — зазначив він, додавши, що Україна потребує підтримки з боку європейських партнерів. «Самостійно здолати виклики Україні важко», — сказав він.

Водночас Володимир Гройсман додав, що Верховна Рада, яка розпочала свою роботу, нині має період «особливої відповідальності». У цьому контексті він наголосив на необхідності активізації взаємодії між парламентами європейських країн, а також з Європейським парламентом.

Своєю чергою президент групи «Прогресивний альянс соціалістів і демократів» Європарламенту Джанні Піттелла (на знімку ліворуч) погодився з

тим, що нинішній час є для нашої держави вкрай важливим з огляду на необхідність прийняття швидких рішень щодо реформування правової системи, економіки, проведення децентралізації. Він також наголосив на важливості створення в нашій країні на законодавчому рівні умов для залучення європейських інвесторів, які, за його словами, зацікавлені вкладати кошти в Україну.

Учасники зустрічі висловили сподівання на плідну співпрацю у рамках роботи над імплементацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Фото Анастасії
СИРОТКІНОЇ.

Новий уряд: прізвища кандидатів стануть відомі в останній момент

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У відповідь А. Садовий на своїй сторінці у Фейсбук одразу написав, що планів залишити посаду міського голови Львова у нього поки що немає, та запропонував на посаду першого віце-прем'єра іншу кандидатуру. «Одразу після виборів я з Президентом в присутності п. Яценюка обговорював мої можливості призначення в уряд. Я чітко повідомив, що моє нинішнє становище виключає це. Тоді всі поставились до цього з розумінням. Я є чинним міським головою Львова, несу повну відповідальність за ситуацію в місті до кінця каденції і не маю на когось її перекласти. У разі відставки, контроль над містом отримують депутати, більшість з яких у Львові на сьогодні перебувають у зв'язках та під впливом напівкримінальних структур. Це було б дуже безвідповідально щодо львів'ян та міста, яке є сьогодні дуже важливим для України», — зазначив він та вніс пропозицію про закріплення статусу першого віце-прем'єра за керівником економічного блоку та призначення на цю посаду Наталі Яресько, яка є співзасновником компанії «Horizon Capital».

Ще одна дискусія виникла щодо власне начебто спільної заяви двох політичних сил. Зокрема, народний депутат від Блоку Петра Порошенка Сергій Лещенко у своєму Фейс-

сбук написав, що пропозицію Андрію Садовому стати першим віце-прем'єром на фракції не обговорювали і рішення з цього приводу не ухвалювали. «Сказане в заяві ніяк не ідентифікованого «керівництва фракції «Народний фронт» та «Блок Петра Порошенка» є особистою ініціативою невідомих нам фізичних осіб», — зазначив він.

Водночас народний депутат від «Народного фронту» Вікторія Сумар зауважила, що ця ідея обговорювалася з окремими представниками Блоку Петра Порошенка, зокрема, лідером фракції Юрієм Луценком. При цьому «Народний фронт» продовжує обстоювати позицію, що всі політичні сили, які входять до коаліції, мають бути представлені й у Кабінеті Міністрів.

Натомість народний депутат Микола Томенко (БПП) вважає, що замість квотного представництва партій у новому Кабміні потрібно перейти до формування технократичного уряду. «Я сподіваюсь, що у вівторок на пленарному засіданні ми зробимо бодай перший крок до формування технократичного уряду, який має бути побудований за такою схемою: так звані корупційні міністерства повинні очолювати люди, що не мають конфлікту інтересів з партіями, певними фінансово-політичними або олігархічними групами. Вони мусять бути професійними людьми, що вже довели

свою успішність», — сказав народний депутат.

Отож учасники коаліції не до кінця з'ясували позиції не тільки щодо кандидатів на посади в уряді, але й принципи його формування та відповідальності. Хоча загалом усі висловлюються за те, що будь-яку кандидатуру має пропонувати та чи інша фракція, що, отже, означатиме, що вона також бере на себе відповідальність за діяльність уряду.

Наприклад, «Самопоміч» поряд з названою Садовим кандидатурою Яресько на посаду першого віце-прем'єра, може взяти на себе відповідальність і за міністра охорони здоров'я. Зокрема, минулого тижня народний депутат Ганна Гопко повідомила, що «Самопоміч» пропонує учасникам коаліції розглянути кандидатуру колишнього голови Державної служби з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу Володимира Курпіти на посаду міністра охорони здоров'я. «Наша партія готова рекомендувати на розгляд Прем'єр-міністру професійних людей з експертного середовища. Медичне співтовариство, п'ятнадцять представників громадських організацій пропонують кандидатуру пана Курпіти», — сказала вона та зауважила, що остаточно визначитися з тим, хто увійде до складу уряду, можна було б за результатами публічних дебатів між кандидатами на міністерські посади.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Чи стануть депутати, судді та Президент рівними перед законом?

У Верховній Раді тривають дискусії щодо скасування депутатської недоторканності. І хоча це питання є одним із пунктів Коаліційної угоди і для напрацювання узгодженого законопроекту про внесення змін до Конституції в парламенті має бути створено Тимчасову спеціальну комісію, навіть усередині парламентської більшості — немає одностійності.

Три політичні сили, що входять до парламентської коаліції, — «Народний фронт», «Самопоміч» і Радикальна партія Олега Ляшка — виступають за скасування недоторканності не лише з народних обранців у парламенті, а й суддів та Президента. Із Блоком Петра Порошенка та «Батьківщиною» ще тривають дискусії та узгодження. Блок Порошенка взагалі виступає проти позбавлення глави держави імунітету. «Самопоміч» пропонує учасникам коаліції розробити єдиний закон «Про скасування недоторканності», щоб не вийшло так, як у минулому парламенті з люстраційним законом — доки кожна фракція пропонувала свій варіант, жоден законопроект не міг пройти через сесійну залу.

Позбавлення депутатської недоторканності має полягати в тому, щоб парламентарії не міг сховатися за мандат і уникнути відповідальності у разі скоєння злочину, вважає народний обранець Леонід Ємець («Народний фронт»). Однак у Верховній Раді не можна позбавляти депутата права голо-

сувати так, як він вважає за потрібне, а також обмежувати його висловлювання у сесійній залі. «Щодо суддів, то виникне питання, чи не буде здійснюватися тиск на них під час прийняття рішень», — зазначив Ємець. — Треба залишити суддям імунітет у частині прийняття рішень, а все інше, що суддя вчиняє, як громадянин, — збив когось на машині, вкрав, зняв проститутку, — він має відповідати перед законом, як і всі». Питання щодо Президента, на думку депутата, мають бути врегульовані в іншому законі — про імпідмент.

У «бойових командирів» настрої менш оптимістичні. Семен Семенченко («Самопоміч») передбачає, що реалізація цієї ініціативи буде непростю. «Бо в країні є спроба контрреволюції, що проявляється через фенімен Опозиційного блоку, в подіях на сході та всередині країни», — зазначив він. І щоб законопроект не «потону» у «погодженнях» та інтригах всередині парламенту, депутат пропонує проводити всі обговорення максимально публічно і відкрито. А при парламентських комітетах з питань національної безпеки та оборони і боротьби з корупцією Семен Семенченко запропонував утворити Центр прийняття рішень для узгодження законодавчих рішень і публічного обговорення всіх ініціатив.

«Мета скасування недоторканності — забезпечити конституційну норму про рівність усіх громадян України перед законом, у тому числі й народних депутатів, суддів, Президента»,

— зауважує народний депутат Віктор Галасюк (Радикальна партія Олега Ляшка). Водночас, на його думку, для очищення влади мало лише одного закону про скасування недоторканності, — потребує реформування та подолання корупції вся система державної влади, на посади державних службовців мають прийти нові, патріотичні та головне компетентні люди.

«Уже є парламентарії, які виступають проти скасування недоторканності, — каже Єгор Соболев («Самопоміч»), — судді категорично проти скасування своєї недоторканності, вони кажуть, що з такими прокурорами ми боїмося. Але коли Президент, парламент і суди будуть зацікавлені, щоб в Україні існувала система правосуддя і справжніх правоохоронних органів, вони це зроблять. Після Євромайдану змінилися керівники держави, риторика, але і суди, і правоохоронна система фактично далі залишаються корумпованими монстрами. Бо це дуже влаштує людей, які стоять над законом, всіх, хто має недоторканність. А коли кожен депутат, Президент, суддя знатимуть, що він стоїть під законом, то він так само, як і український громадянин, хотітиме, щоб закони працювали. І це буде потужним способом включити у потрібні реформи весь парламент, всю президентську гілку влади і суддів. Тоді матимемо дуже хороший ґрунт для подолання корупції, це дуже укріпить оборону і, безумовно, це матиме великий сенс для запуску економіки».

Анна ШЕВЧЕНКО.

ФОТОФАКТ

Народні депутати Леонід Ємець, Світлана Заліщук, Сергій Лещенко, Іван Крулько (зліва направо) разом з активістами Реанімаційного пакета реформ у 23-тю річницю Всеукраїнського референдуму за Незалежність передали подання суддям Конституційного Суду із вимогою визнати неконституційним Закон «Про Всеукраїнський референдум» як символ диктатури.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Сьогодні в парламенті розподілятимуть комітети

Учора відбулося засідання робочої групи, яка займається підготовкою пропозицій щодо розподілу парламентських комітетів. На момент здачі номера більш-менш конкретну інформацію від парламентаріїв отримати не вдалося.

У коментарі «Голосу України» народний депутат від Блоку Петра Порошенка Валерій Пацкан сказав, що не знає, за яким принципом розподілятимуть парламентські комітети. «Спочатку був один принцип, потім Радикальна партія Олега Ляшка і «Самопоміч» запропонували інший. Завжди комітети розподіляли по квотному принципу, відповідно до

кількості парламентаріїв у фракціях і депутатських групах», — зазначив він. У понеділок, за його словами, на засіданні робочої групи це питання мало бути узгоджено. Сьогодні під час пленарного засідання Верховна Рада розподілить комітети.

У свою чергу народний депутат від Опозиційного блоку Нестор Шуфрич підкреслив, що розподіл комітетів — це питання коаліції. «Європейське бачення розвитку нашої країни і ставлення до опозиції має бути відображено у відповідному ставленні щодо розподілу комітетів. Це ми побачимо у вівторок на засіданні парламенту, де коаліція має намір затверди-

ти склад уряду і провести розподіл комітетів», — сказав він та додав, що опозиція ні на чому не наполягатиме і нічого не проситиме.

Нагадаємо, нещодавно заступник голови фракції «Опозиційний блок» Сергій Львовичин заявляв, що опозиція хоче отримати шість комітетів: з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради; свободи слова та інформації; соціальної політики та праці; боротьби з організованою злочинністю і корупцією; прав людини, національних меншин і міжнародних відносин; правової політики.

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.

Петро ПОРОШЕНКО: «Завжди намагаюся зберегти діалог і тримати «двері миру» відчиненими»

Якої нової системи безпеки потребує світ, яким буде майбутнє України, за яких умов вирішиться ситуація на сході? Відповіді на ці та багато інших запитань Президент України Петро Порошенко дав в інтерв'ю німецькій телерадіокомпанії ARD.

Зовнішньо–політичний курс

Петро Порошенко наголошує, що в питанні розвитку країни, визначення її зовнішньополітичного курсу він у першу чергу дослухатиметься до думки українського народу. «Нікому ззовні ми не дамо тиснути на Україну при визначенні вектора і напрямку нашого розвитку».

Глава держави зазначив, що переважна більшість населення країни вимагає від влади негайних реформ. «Нам треба реформувати країну, налагодити інвестиційний клімат, реалізувати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Цього хоче 75% українців», — сказав він. Петро Порошенко нагадав, що громадяни обстоювали європейські цінності — верховенство права, захист прав людини, свободу слова — під час акцій протестів у листопаді 2013 року — лютому 2014 року. Українці обрали європейський шлях розвитку країни, і саме тому «Стратегія реформ-2020» передбачає подання заявки Україною на вступ до Євросоюзу через шість років. Петро Порошенко подяку-

вав ЄС та іншим країнам за єдність і солідарність з Україною.

Водночас, як повідомляє прес-служба Президента, керманич наголосив, що нині основним викликом для України залишається протидія агресії та захист своєї цілісності. «Я завжди намагаюся зберегти діалог і тримати «двері миру» відчиненими», — зазначив він.

Керманич упевнений: світ потребує побудови нової системи безпеки, оскільки післявоєнної структури, як європейської, так і світової, вже не ефективні й не здатні захистити жодну країну. Україна готова брати в цьому участь.

За словами Петра Порошенка, НАТО залишився системою, яка здатна забезпечити безпеку її членів. Коментуючи можливість подання заявки України на вступ до цієї організації, Президент наголосив: питання не в заявах, а в тому, що країна потребує реформування. «Треба зробити все, щоб країна, рівень доходів громадян і валового внутрішнього продукту, рівень інвестицій в оборонний комплекс і рівень Збройних Сил відповідали тим крите-

ріям, які є для держав, що бажають бути членами НАТО», — зауважив він. Петро Порошенко додав, що останні чотири роки продемонстрували хибність для України позаблокової моделі.

Поступово приходить прозоріння

Коментуючи ситуацію на сході країни, Президент зауважив: Україна не лише виконала всі свої зобов'язання, передбачені Мінським протоколом, а й робить усе, щоб не залишити в біді мешканців Донбасу. Глава держави зазначив, що люди на захоплених бойовиками територіях дедалі більше розуміють, хто дійсно обстоює їхні інтереси: «Громадяни бачать, що ці люди зі зброєю — звичайнісінькі бандити. Вони приходять, забирають, грабують, убивають і при цьому не можуть забезпечити елементарні потреби мешканців».

За словами глави держави, жителі захоплених територій дедалі частіше вдаються до акцій протесту з вимогою, щоб бандити залишили їх рідний край. На підконтрольних бойовикам територіях бракує їжі, води і тепла, зруйнована банківська система і немає грошей, бо терористи

ЦИТАТА

Президент України Петро Порошенко: «Нова система безпеки буде спрямована не проти когось, у тому числі Росії, а на те, щоб захистити свою територію, зробити абсолютно неприпустимими порушення кордонів та агресію, мати ефективні механізми для збереження миру».

все розікрали, зауважив він.

Президент зазначив, що Україна, не отримуючи жодної копійки, постачає газ та електроенергію, варить якої вже становить майже 700 млн. доларів, спрямовує гуманітарну допомогу — їжу і медикаменти.

Домовленості мають виконувати всі сторони

Петро Порошенко наголосив також, що порушення бойовиками Мінських домовленостей призвело до численних жертв. Водночас він додав: на сьогодні всі міжнародні місії, включаючи місію моніторингового спостереження ОБСЄ, офіційно підтверджують, що порушниками домовленостей є терористи, які обстрілюють мирні квартали, міжнародних спостерігачів, не дозволяють мирному процесу повернутися на Донбас. За словами Президента, нині у підвалах бойовиків залишається понад 600 українських вій-

ськових і цивільних громадян, включаючи жінок та дітей. У зв'язку із цим Петро Порошенко наголосив, що Україна наполягає на виконанні домовленостей усіма сторонами.

Крім того, керманич розповів, що бандити організовували так звані пенсійні тури, коли люди отримували виплати на визволеній від терористів території, а потім ці гроші відбирали. «Треба провести місцеві вибори, відновити порядок, і Україна негайно почне виплачувати: але фінансуватиме пенсіонерів, а не бандитів, які грабували, відбирали гроші зі зброєю в руках», — сказав Петро Порошенко.

Президент підкреслив, що єдино можливий шлях вирішення ситуації на Донбасі — мир, політичний процес, вибори. «Якби окупаційні війська покинули нашу територію, мир і спокій прийшов би на територію України за два-три тижні. Так само як це відбулося на визволених територіях», — сказав глава держави.

Підписано кредитну угоду на 150 мільйонів євро

Кошти підуть на реконструкцію 120-кілометрової ділянки магістрального газопроводу «Уренгой—Помари—Ужгород».

Учора Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк і Президент Європейського інвестиційного банку Вернер Хойер підписали фінансову угоду між Україною і Європейським інвестиційним банком щодо реалізації проекту «Реконструкція, капітальний ремонт і технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой—Помари—Ужгород».

Коментуючи підписану угоду, А. Яценюк повідомив, що загальний обсяг кредиту від Європейського інвестиційного банку на реконструкцію газопроводу становить 150 мільйонів євро. Крім того, ще 200 мільйонів доларів США планується залучити від Європейського банку реконструкції та розвитку. Реконструкція газопроводу триватиме впродовж чотирьох років, а термін повернення кредиту — 19 років.

Проект передбачає повну заміну труб на 120 кілометрах газопроводу та модернізацію двох компресорних станцій. При цьому прем'єр зазначив, що закупівля труб здійснюватиметься на конкурсних умовах та, напевно, в українського виробника, що додатково стимулюватиме українську економіку. В рамках цього проекту також передбачається проведення реконструкції компресорних

станцій, що дозволить на 20 відсотків знизити витрати так званого технологічного палива на прокачування газу українською ГТС на цьому відрізку.

А. Яценюк також повідомив, що спільні проекти України та Європейського інвестиційного банку загалом оцінюються майже в 3 мільярди доларів США. «Це дасть можливість українській економіці розвиватися. Приватні інвестори в Україну зараз іти не будуть, і це об'єктивно, тому що доволі високі ризики. Тому ми, передусім, покладаємося на Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції і розвитку та інші міжнародні фінансові організації, які здатні давати інвестиційний ресурс, кредитувати Україну і давати можливість реалізовувати інфраструктурні проекти», — сказав він.

У контексті енергетичної безпеки Євросоюзу Арсеній Яценюк привітав перемогу проєвропейських сил під час останніх виборів у Болгарії та Молдові, що надасть змогу спільно працювати над енергетичною безпекою ЄС. «Сподіваюся, що Україну все-таки не будуть обходити через «Південний потік», — сказав він та додав, що це «непотрібний політичний проєкт Російської Федерації».

Глава українського уряду ще раз закликав

європейських та американських партнерів інвестувати в українську газотранспортну систему: «Ми почали її реконструкцію з Європейським інвестиційним банком. Тому це повинен бути наш спільний підхід у забезпеченні енергетичної безпеки Європи та України через участь європейських і американських компаній в українській ГТС».

Реалізовуватиме проєкт з реконструкції, капітального ремонту і технічного переоснащення магіс-

ДО РЕЧІ

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк провів у Києві зустріч із новопризначеним Комісаром ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Йоганнесом Ханом. У ході зустрічі було обговорено питання, пов'язані з виконанням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, окремо відзначивши важливість посилення політичного діалогу на рівні Уряду України та Європейської Комісії.

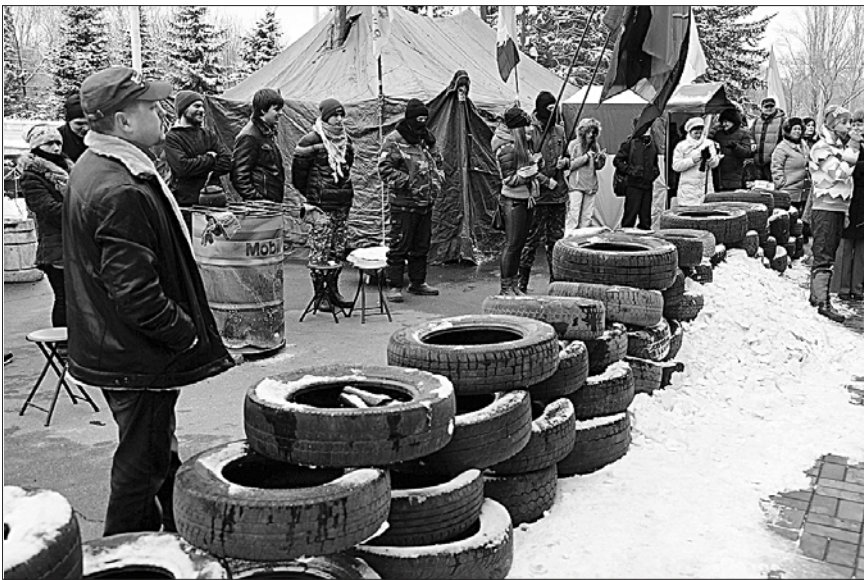
А. Яценюк і Й. Хан також обговорили спільні кроки з організації донорської конференції для України на початку 2015 року.

трального газопроводу «Уренгой—Помари—Ужгород» ПАТ «Укртрансгаз» — відповідну угоду з Європейським

інвестиційним банком підписав і президент товариства Ігор Прокопів.

Сергій ІВАНІВ.

ФОТОФАКТ

У Кривому Розі біля будівлі міського виконкому відбувається безстрокова акція протесту проти дій міської влади.

Фото Дмитра АЛЬОХІНА/УНІАН.

ПРИВІТАННЯ

Працівникам прокуратури України

Шановні колеги! Прийміть сердечні вітання з нагоди вашого професійного свята — Дня працівників прокуратури.

Ваша роль сьогодні неocenenna, адже державу необхідно боронити не лише від зовнішнього агресора, а й від внутрішнього ворога — злочинності та, головне, корупції, що гальмує реформи, перешкоджає поступальному розвитку країни.

Україна проходить очищення — від безкарності державних чиновників, від приниження людської гідності, від штучно створеної і нав'язаної нам ззовні залежності. Упевнений, ви неперорно стоятимете на сторожі права, швидко та об'єктивно реагуватимете на будь-які протизаконні прояви, на утиски прав і свобод громадян, припинятимете спроби сепаратизму і зради. Пам'ятайте, від ваших професіоналізму, чесності та неупередженості залежить віра людей у перемогу та успіх нашої держави.

Щастя вам, міцного здоров'я, нових здобутків у почесній праці на благо співвітчизників та в ім'я України!

Голова Верховної Ради України
Володимир ГРОЙСМАН.

Співробітникам Служби зовнішньої розвідки України

Дорогі друзі! Сердечно вітаю вас із 23-ю річницею від дня створення української зовнішньої розвідки.

Незважаючи на те, що ваша життєво необхідна для країни робота залишається непомітною, її суспільну вагу важко переоцінити. Саме тому люди глибоко шанують вашу самовіддану працю на благо нашої держави, позначену не тільки ореолом романтики і таємничості, а й передусім готовністю ризикувати собою заради Вітчизни, виявляючи при цьому всебічну підготовку й унікальний досвід.

Події, що сталися в Україні протягом останнього часу, змусили по-новому подивитися на роль, яку відіграє розвідка в сучасному світі. Адже сьогодні, добуваючи розвідувальні дані, необхідні для прийняття керівництвом нашої держави вкрай важливих рішень, вам доводиться працювати у надзвичайно складних умовах. І від того, наскільки точними, об'єктивними і своєчасними будуть інформація та прогнози розвитку подій на найближчу перспективу, залежить доля мільйонів співвітчизників і, зрештою, доля незалежності Батьківщини.

Переконали, що Служба зовнішньої розвідки України й надалі не тільки слугуватиме ефективним інструментом захисту національних інтересів нашої держави та її громадян, а й виступатиме надійним комунікатором з усього спектра питань національної безпеки із зарубіжними партнерами.

Щиро бажаю кожному з вас міцного здоров'я, особистого щастя, нових професійних успіхів, витримки, злагоди і віри у краще майбутнє на нашій, українській землі.

Голова Верховної Ради України
Володимир ГРОЙСМАН.

На Вінниччині проти 22-річного мешканця села Вендичани Могилів-Подільського району, який намагався спалити прапор України, порушено кримінальне провадження за статтею КК «Наруга над державними символами». Порушникові світить штраф до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арешт на строк до шести місяців чи позбавлення волі на строк до трьох років, *повідомляє наш власкор Віктор Скрипник*

Новелізація і ризики перебудови судової системи

Однією з головних реформ, які мають відбутися в Україні, відповідно до Коаліційної угоди, підписаної представниками парламентської більшості, є перебудова судової гілки влади. У редакції газети «Голос України» проблему обговорили на круглому столі доктор юридичних наук, професор, академик Національної академії правових наук Анатолій Селіванов, Голова Вищого господарського суду України Богдан Львов, суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, президент Асоціації суддів України Олена Євтушенко, суддя Київського Апеляційного суду України, член Ради суддів України Олег Присяжнюк.

Редакція: — Як відомо, Указом Президента України 27 жовтня 2014 року була створена робоча група з питань судової реформи. На жаль, до цієї групи ввійшли лише п'ять суддів із 29 членів групи. Дехто вважає, що це є певною мірою недолік робочої групи, дехто стверджує, що це дасть можливість створити ефективну судову систему. Сьогодні ми маємо обговорити шляхи реформування. Корінним є завдання — система має працювати на народ, а не на певні політичні сили. Не менш важливим є незалежність суддів. Отож які для цього треба закріпити механізми в законодавчому плані? Із чого варто починати реформування і які ризики маємо врахувати?

А. Селіванов: — Тема нашого круглого столу обрана сьогодні як тема актуальна, нагальна, і вона вже має певну історію. У 1992 році Верховна Рада України прийняла концепцію і визначила необхідність проведення судово-правової реформи. Не тільки минуло багато років, а й проведено багато круглих столів, конференцій, симпозіумів. Я можу сказати, що ми з вами є свідками вже чотирьох реформ, які відбувалися в системі організації судової влади. У 1996 році відбулася «мала судово реформа», в результаті якої було змінено закони, організацію судочинства. На той час правові норми були начебто пристосовані до суспільних потреб, потреби захисту інтересів громадянина, суспільства і держави. Але судово реформа «останнього зразка», коли змінилось законодавство, робилася під потреби тоталітарної влади і принесла багато негативних явищ.

На жаль, сьогодні ми не можемо говорити про те, що суди за сучасного матеріально-фінансового забезпечення можуть бути справді самостійними і незалежними, щоб приймати неупереджені об'єктивні рішення, щоб суддя почувався як суб'єкт влади, а не його носій, обслуговуючий за інтересом клієнтів. Тому я сподіваюся, що ініціатива Президента України спрямована на глибокі зміни в судовій системі.

Не слід забувати, що в нас діє Закон «Про безоплатну правову допомогу громадянам». Нагадаю, що він начебто має створити нормальні умови для спілкування із судом усіх, хто не може сам, наприклад, викласти в позовній заяві свої інтереси, вимоги. Проте навіть цей закон не вирішив питання зовнішніх відносин між громадянином, юридичною особою і судом. Він не відповідає критеріям достатності захисту і правової визначеності. Ось чому сьогодні ми маємо говорити, що є потреба визначитися концептуально, передусім у тому, що треба зробити, щоб суди були незалежними, щоб була ефективна судово діяльність, де людина нарешті стала б суб'єктом уваги судів, а не об'єктом, щодо якого вирішується той чи інший судовий спір. Найперше варто окреслити, що означає поняття «сучасна судово реформа». Ключовим для праворозуміння є статус судді як представника держави. Ця людина несе дуже велику відповідальність перед суспільством. Водночас його авторитет як громадянина, його професійна честь сьогодні, на жаль, перебувають не в кращому стані.

Редакція: — Здається, навантаження на суди буде і далі збільшуватись, ураховуючи ту тенденцію, яка сьогодні існує. Зокрема, заборона на будь-які перевірки, в тому числі в торговельній мережі, стримує механізми захисту прав людини. Наприклад, ні санепідемслужба, ні державна інспекція із захисту прав споживачів сьогодні не мають права перевіряти суб'єктів господарювання, а останні, на жаль, цим нечесно користуються. Тому єдиним органом, який може сьогодні захистити людину, залишається суд. Однією із пропозицій реформування судів є ліквідація господарських судів

брати у виробництво, а які — ні. Сьогодні питання передачі справ на розгляд Верховного Суду вирішуються Вищими спеціалізованими судами, тобто виходить, що ці суди самі вирішують, чи передавати на перевірку свої рішення Верховному Суду чи не передавати. Зрозуміло, що зацікавлених у перевірці таких рішень серед суддів Вищих спеціалізованих судів дуже мало. Водно-

ведення найближчим часом тотальної переатестації, люстрації кожного професійного судді, починаючи передусім із Верховного й Вищих спеціалізованих судів.

Коли ми кажемо про доступ простої людини й одночасно пропонуємо скоротити третю, сьогодні касаційну, інстанцію й передати розглядати ці скарги Верховному Суду, ми повинні розуміти, що гас-

для того, щоб щось змінювати, потрібно спочатку змінити Основний Закон. З другого боку, зміни заради змін суспільству точно не потрібні, також не потрібен суспільству й багаторічний період плутанини, а для економіки він може виявитися просто катастрофічним.

Об'єднання всіх судів в одному будинку не дасть нічого. У нас у кожному районному суді є загальна канцелярія, канцелярія у кримінальних справах, канцелярія у цивільних, адміністративних справах і один суддя який розглядає всі ці справи, які в нього лежать у сейфі або на столі. Він не може перекидатися із процесу в процес на свій розсуд, він обмежений нормами Процесуального кодексу. Тому справа повертається заявникові й він подає заяву знову в інший суд, відповідно до встановленої процедури. Тому коли ми кажемо, що є міжюрисдикційні спори, які можуть бути дозволені тим, що ліквідують спеціалізовані суди й залишаться один районний, це дуже некоректно.

А. Селіванов: — Ситуація в АТО показала ще одну проблему нашої судово-правової системи. Наявність військових злочинів обумовила Указ Президента і створення військової прокуратури. Але чому досі немає військових судів? Як суддя, який не служить в армії, не знає військових інструкцій, статутів, специфіки служби, має розглядати справи про військові злочини, фактично не володіючи предметом справи?

О. Присяжнюк: — Анатолію Олександровичу, я б тут сказав, що тему нашої зустрічі треба було назвати: історія недолугих судових реформ. Тому що три роки тому, чесно кажучи, ми добивалися і поспіювали на всіх рівнях, що в Україні мають залишитися військові суди. Якщо згадати світовий досвід, то в Сполучених Штатах, наприклад, є навіть суд із питань ветеранів військової служби, який розглядає справи, пов'язані з компенсаціями за поранення, чи правильно нараховані пенсії, чи правильно враховано стаж служби тощо. Вони розуміють, що це окрема категорія громадян, яка існує постійно, і їх стосунки з державою мусить вирішувати фахівець, який знає специфіку законодавства і служби. Свого часу ми були в цих судах, які, до речі, успішно працюють.

Б. Львов: — Китай, наприклад, за останні місяці створив цілу вертикаль спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності. Кожна країна спеціалізацію судів формує по-різному. Деякі тримаються за єдиний суд, деякі йдуть за системою спеціалізації. Але у світовій практиці немає прикладів відмови від спеціалізації, що вже була введена, на яку вже було витрачено гроші, що вже працювала. Жодна країна від спеціалізації не відмовилася. І тільки дуже багаті держави можуть собі дозволити постійно щось ламати й будувати.

Редакція: — Отже, можна констатувати, що на сьогодні та система судів, яка є у нас, може забезпечувати належне функціонування системи захисту прав усіх людей, але вона в подальшому все-таки потребує більшої спеціалізації, деталізації?

Б. Львов: — Можливо. Ми повинні наявну систему судів зберегти. Можливо, варто повернути військові суди. Не треба їх у кожному районі створювати. Може бути тричотири суди першої інстанції на всю країну.

А. Селіванов: — Ми в принципі за збереження спеціалізації судів.

Б. Львов: — Звичайно. Тому, що завтра може зникнути спеціалізація з розгляду якихось суперечок у системі Інтернету або будь-якій іншій галузі.

О. Євтушенко: — Згодна. Сьогодні вже є проблеми з розглядом справ, пов'язаних із кіберзлочинами.

Б. Львов: — Мушу зізнатися, що в нас у господарських судах спеціалізація з питань інтелектуальної власності існує з 2001—2002 років. Тобто вже понад десяти років. І реально фахівців рівного рівня у всіх господарських судах ми не можемо забезпечити. Це пов'язано із судовим навантаженням. Крім теоретичної підготовки, на яку було витрачено ці десятки років, є ще практичний досвід. Узагалі абсурдність системи переходу від спеціалізації судів до спеціалізації суддів найлегше побачити на прикладі медицини. Адже яка була б хороша ідея:

і передача розгляду господарських спорів районним судам. Ця пропозиція дуже спірна.

Б. Львов: — Я сподіваюся, що про ліквідацію якоїсь спеціалізованої юрисдикції не йтиметься. Тому що, коли ми говоримо про ліквідацію чогось, потрібно спочатку визначитися, що й навіщо ми ліквідуємо.

Стосовно господарських судів потрібно розуміти, що економічні питання самі по собі не розв'язуться, що відповідні справи (спори) будуть, судді, якщо вони пройдуть перевірку, атестацію, люстрацію,

час Верховний Суд України повинен пройти перевірку на міцність: кожен суддя повинен довести свою професійну придатність, свою доброчесність, має відповідати рівню найвищого судового органу як за професійними, так і за морально-етичними якостями. У законодавстві повинні бути закладені процедури зміни правових позицій Верховного Суду. Якщо такі позиції обов'язкові для всієї держави, для нижчих судів, то ці позиції не можуть відрізнитися одна від одної в принципі, водночас змінені позиції повинні мотивуватися. Життя триває, змінюються законодавство, стосунки, не треба триматися за застарілу правову позицію. Верховний Суд повинен мати право, процедурну можливість, відмовитися від застарілої позиції і сформулювати нову. Але це має бути очевидно, мотивовано й чітко прописано. Нині з Інтернету можна довідатися, що деякі судді Верховного Суду привселюдно визнають, що коли справи слухають у палатах, то рішення можуть ґрунтуватися на різних правових позиціях. Як на мене, це нонсенс.

Важливий також аспект виконання судових рішень. Хоча це й за рамками судової влади (виконанням судових рішень займається виконавча влада), але проблема невиконання рішень позначається на авторитеті суду й довірі до нього. Проте ми бачимо статистику звернень до Страсбурга, Європейського суду з прав людини. Переважна більшість звернень пов'язана саме з невиконанням судових рішень. І виходить, що найближчим часом зниження судового навантаження нам очікувати не доводиться. Крім того, якщо самі суди не можуть регулювати законодавство стосовно обґрунтованості або не обґрунтованості економічних законів, не можуть регулювати законодавство в чистоті законотворчої техніки, коли приймаються закони неналежної якості, які іноді суперечать один одному, спричиняють порушення прав громадян, не сприяють контролю чиновників на предмет їхньої поваги до закону й дотримання його, то в такий спосіб у рамках судової реформи ми жодним чином зменшити навантаження на суди не зможемо. Отже, ми заручники зовнішнього чинника. Це проблема наша й суспільства загалом, і вона повинна бути розв'язана комплексно.

Відповідно, нині чесніше буде сказати, що будь-яка ліквідація або створення судів (тим паче в умовах відсутності необхідних бюджетних коштів), — це структурне реформування без зміни суті, це гасло, декларація, але ніяк не реальна реформа. Такі структурні зміни в судовій системі реальних змін для споживачів судових послуг не несуть. Ми отримуємо лише плутанину, нереальний строк розгляду справ, а хтось взагалі залишиться за «бортом», без можливості розгляду свого спору в судовому порядку. Те, що справді можна назвати судовою реформою, то це про-

залишаться суддями й далі працюватимуть. Тоді що ми ліквідуємо? Міняємо вивіску на будинку суду? Мені уявляється, що постановка про ліквідацію не цілком коректна, хоч би до чого вона належала, тим паче в аспекті судової реформи. Людині потрібно забезпечити доступність до правосуддя, і ця доступність теж розрізняється. Наприклад, якщо йдеться про пенсійний спір невеликих розмірів, маленькі мусособиці в сім'ї, справа про яку за дуже спрощеною процедурою повинна була б вирішуватися мирним суддею, котрий має бути в кожному селищі, а не в державному суді, як тепер. Інша річ, якщо йдеться про високотехнологічний, інтелектуальний спір, приміром, про патентування якихось технологічних нововведень, про якийсь новий вид лікарських препаратів, де дослідження здійснюється на рівні світової практики. Такі справи іноді готуються місяцями, роками до подачі позову й, мабуть, така справа не повинна й не може розглядатися в «квартирній доступності» від заявника.

Так само важлива прогнозованість судового рішення, що нерозривно пов'язане з єдністю в судовій практиці. Для цього теж є дієві механізми, які повинні втілюватися починаючи з Верховного Суду, найвищого органу судової влади України. Його повноваження мають бути переглянуті. Зокрема, потрібно, щоб він сам вирішував, які справи

в кожному районну поліклініку дати весь набір фахівців екстра-класу. Але ж чомуся ми не лікуємо кардіоцентри, онкоцентри. А можна ж сказати: давайте всіх роздамо в район, нехай дільничний лікар лікуватиме від усіх хвороб.

О. Євтушенко: — Як здійснюватиметься реформування судової системи, вирішуватиме створена робоча група. На жаль, до її складу

ввійшли лише 5 суддів. Я, як президент Асоціації суддів України, звернулася з листом до Президента України із проханням включити когось із членів нашої асоціації до цієї групи. Члени нашої асоціації — це діючі судді і судді у відставці, які прагнуть і вживають відповідні заходи, спрямовані на відновлення довіри до судової влади, вдосконалення системи відправлення судочинства, впровадження європейських стандартів судочинства, підвищення ролі судової влади на державному рівні серед інших гілок влади та зміцнення незалежності й авторитету держави Україна як серед міжнародної спільноти, так і серед громадян України. У нас є люди, які із задоволенням візьмуть участь у роботі цієї групи і якусь свою пропозицію внесуть щодо вдосконалення чи реформування судочинства.

Професор Селіванов вже казав, що за двадцять три роки незалежності України ми маємо вже четвертий закон про судоустрій. У мене таке враження, що держава займається реформуванням судової системи лише заради реформування. Складається враження, що кожна влада створює свої суди і тільки для себе. Справді, життя не стоїть на місці. Але не можна через кожні п'ять років робити те, що робимо ми із судами в нашій країні.

Б. Львов: — Саме тому, мені здається, правильним рішенням було те, що в робочу групу не було включено політиків.

Сьогоднішнє становище суддів і судів України катастрофічне. До того ж багато в чому вони заслужили це становище самі. Варто визнати, що багато суддівських кадрів заслуговують того, щоб з ними попрощатися і в найкоротший час.

О. Присяжнюк: — Ну це питання судової системи завжди вирішувала сама. Головне, щоб не було звільнень через те, що суддя прийняв не те рішення, що хотілося б бачити комусь.

О. Євтушенко: — Такі звільнення напряму заборонені всіма законами про судоустрій і статус суддів. Заборонено звільняти і притягувати суддю до відповідальності за винесене рішення.

Редакція: — І все-таки повертаючись до якості правосуддя. От ми кажемо, що не можна притягнути суддю до відповідальності за прийняте рішення. Проте суддя може помилятися. Суддя іноді може бути вмотивованим фінансово, політично чи іншим чином. Ми це бачили. То як має бути виписана в законі система, яка нівелює заангажованість судді, які мають бути виписані запобіжники? Чи, може, варто виписати, що суддя, рішення якого не раз скасовувалися, може вважатися неякісним фахівцем і його треба позбутися?

О. Євтушенко: — Рішення може бути скасовано з різних підстав. Наприклад у зв'язку з тим, що зміниється закон. От закон змінився — і рішення незаконне. Або змінилася судова практика — і рішення також можуть скасувати. До чого тут суддя? Суддя може бути притягнутий до відповідальності за винесене рішення лише тоді, коли буде доведено, що він завідомо скоїв злочин, завідомо виніс неправосудне рішення. А за помилку суддя не може бути притягнутий до відповідальності. Такі, до речі, європейські стандарти.

Б. Львов: — Нині, справді, дискутується питання, я особисто його підтримую, про введення кваліфікаційної атестації. Воно не зовсім схвалюється Європою (у нас це як колись були кваліфікаційні класи суддів, а в Європі цю форму розглядають як форму контролю або

впливу на суддю). Але з урахуванням нашої практики і традицій, можливо, є сенс відійти від якогось абстрактного ідеалу й виходити з нашого стану речей. Де кваліфікаційна атестація трішки б стимулювала суддів працювати над собою, змушувала б суддів підвищувати свій рівень і час від часу його підтверджувати. Згоден із тим, що суддя не повинен відповідати за висловлення своєї правової позиції, викладу її в тексті судового рішення. Навіть якщо потім, надалі, вона буде скоригована вищим судом. Але якщо за строком роботи, наприклад, у 3—4 роки, ми бачимо, що 90 відсотків цих правових позицій коригувалися вищим судом, то це вже є підставою для того, щоб подумати про кваліфікацію судді. Тим паче якщо це результат того, що суддя над собою не працює, не підвищує свій рівень знань, не дочитує справи тощо. Можливо, в перехідний період, на якийсь час, кваліфікаційна атестація суддів була б правильним кроком стосовно досягнення високого професійного рівня кадровим складом судів України.

О. Євтушенко: — А кваліфікаційні класи, ви вважаєте, не потрібні?

Б. Львов: — Я як раз вважаю, що в нас це було б виправдано. Просто є висловлювання європейських експертів, які трохи негативно до цього ставляться. У них інший принцип формування, добору суддівських кадрів: суддею стають в 40—50 років, це вінець кар'єри, коли людина вже сформована, дорожить своїм ім'ям, на яке відпрацювала 40 років свого життя. Такому судді не потрібна якась додаткова довідка про те, що він суддя 3-го, 4-го, 5-го класу — в нього є ім'я. І зовсім інша річ, коли ми беремо в судді майже одразу після вузу молодшу людину в 25 років.

Редакція: — Можливо, треба переглянути законодавчий порядок призначення (обрання) судді?

О. Євтушенко: — Нині піднімається питання щодо збільшення вікового цензу для кандидатів на посаду судді до 30—35 років. Це, мабуть, правильно. Справді, суддя повинен мати відповідний життєвий досвід, знання, практики.

Б. Львов: — Але може бути й інший ефект. 40-річний невдаха, що не знайшов, де себе реалізувати, піде в судді. Якщо не буде відповідного престижу цієї роботи, то конкуренції під час добору суддів у нас не буде. Питання кадрового добору невіддільне від реформи. Кадри повинні бути в центрі судової реформи. Очищення працюючих і зміна критерію набору тих, хто тільки приходить працювати суддями, — це першочергове завдання.

Редакція: — Чи не пропадуть напрацювання Конституційної Асамблеї стосовно судової гілки влади?

О. Присяжнюк: — Конституційна Асамблея досліджувала питання вікового цензу суддів, а також і питання притягнення їх до відповідальності, формування ради юсти-

ції. Проект Конституційної Асамблеї пройшов Венеціанську комісію. Міжнародний з'їзд суддів, який проходив в Україні — це представники майже 70 країн, — підтримав напрацьовані пропозиції. Сподіваємось, що напрацювання Асамблеї не пропадуть.

Б. Львов: — Річ у тім, що нині у принципі затребувані будь-які ідеї. Дуже хотілося б вірити в те, що ми нині не отримаємо зміну вивіски зі старим умістом. Судова реформа повинна отримати зовсім інше наповнення. Неважливо, яка буде вивіска на будинку, важливо, щоб у цьому будинку людина отримувала справедливе рішення суду і держава це рішення виконувала. Ці речі нероздільні. Рішення судів без їх виконання нікому не потрібні. Якщо мова про судову систему, то реформа ця повинна забезпечити передбачуваність, прозорість, справедливості судових рішень і виконання ухвалених рішень.

А. Селіванов: — Важливо для нас усіх усвідомлювати наші орієнтири. В Раді Європи є дуже корис-

ний документ «Європейські стандарти незалежності судової системи». Усім суддям відомий і такий акт, як «Європейська хартія про статут для суддів». Із позицій Конституції України міжнародні акти підтримані принципами, зафіксованими у статтях 125, 126 і 127 Основного Закону. Щоб концептуально провести нові, поки що невідомі ідеї реформування судової системи, слід глибоко замислитись над концепцією нової моделі правосуддя. Вчені-юристи називають три складові судової реформи: інституціональну, функціональну (статутну) і процесуальну, що має бути методом аналізу і виявлення підстав для внесення змін до наявної системи правосуддя в Україні. Отже, потрібно передусім проаналізувати конституційно чинну структуру судової влади, яка функціонує за принципом розподілу влади і верховенства права. Реформа в правосудді означає подолання юридичними способами негативних явищ, які ігнорують принципи об'єктивності, правової визначеності, повноти і всебічності судового розгляду фактів та обставин у справах. Це залежить, насамперед від суддів, які є головними суб'єктами організації судової влади.

Пропонувати зміни в розумінні реформи не можна лише за доступними для спостереження реаліями в судах. Нам не слід відкидати поляризацію інтересів до судової влади між різними частинами громадян. Теза про те, що після судового розгляду одна із сторін залишається невдоволеною, не може слугувати виправданням незаконного рішення або порушень судочинства. Не можна судову реформу планувати і здійснювати абстрактно. **Мета реформи** — це відновлення ефективного правосуддя в інтересах людини та захисту її права, винесення справедливого рішення.

Завдання судової реформи — це створення юридичним шляхом ресурсів судової влади, яку контролює народ. Судова влада має стати силою закону. Це означає, що серед кардинальних проблем реструктуризації судової системи повинно стати надання їй повноважень і передача державної виконавчої служби з новим найменуванням — судово виконавча служба. Суспільство волає. У суспільстві до судових рішень застосовується принцип: можна не виконувати рішення судів, ігнорувати завершеність судочинства безумовним виконанням особою своїх зобов'язань перед судом. Наявний стан вирішення спорів у судах сприймається, швидше, як система змалювальності юристів у різних іпостасях і ніхто далі не турбується, що судові акти не мають безумовного впливу на відносини, які мають безумовно виконуватися, а для цього існує й норма Кримінального кодексу.

Редакція: — Щодо кадрових питань. Суди мають очиститися від суддів, які сприяли узурпації влади попередніми керівниками держави, виносили неправосудні рішення. Яка ваша думка щодо цього?

Б. Львов: — Це питання доволі делікатне. Щоб знову-таки не було переслідувань, полювання на відьом. Безумовно, суди мають потребу в кадровому очищенні. У цьому разі можна було б усе вирішити через атестацію суддів. На період проведення реформи (а це 6—10 років) потрібно здійснювати періодичну атестацію, що стимулюватиме професійний ріст суддів за безумовного цілковитого контролю за їхньою поведінкою з боку і суспільств, і держорганів.

Редакція: — А цю атестацію хто має робити?

Б. Львов: — Із загальноєвропейського досвіду, тут немає сумнівів, це повинні робити ті самі кваліфікаційні органи, органи суддівського самоврядування, які, як Європа рекомендує, повинні складатися тільки із суддів.

О. Присяжнюк: — Що найцікавіше, кваліфікаційні комісії функціонували в областях, спеціалізовані — за юрисдикціями. І вони краще знали людей, ніж за нинішньої системи.

А. Селіванов: — А чи не треба змінити наявний порядок призначення суддів, коли на перші 5 років призначають указом Президента, а потім уже Верховна Рада призначає суддю безстроково. Чи не треба, щоб самі судді, ради суддів призначали суддів на посади?

О. Євтушенко: — У різних країнах по-різному. В одних Президент призначає на 5 років, на 10 чи пожиттєво. В інших — міністри юстиції призначають і люди працюють чи декілька років, чи пожиттєво.

О. Присяжнюк: — Фактично ми ввели цей п'ятирічний бар'єр як вибірний термін для судді. Адже жодним іспитом, жодним тестом не можна повністю визначити, наскільки людина здатна бути суддею чи ні. Вона повинна, насамперед, сама зрозуміти, чи зможе бути суддею, чи впорається з цим емоційним, фізичним навантаженням. Не можна все це визначити наперед,

склавши тільки якийсь іспит. Може бути, цей бар'єр і потрібен. Але якщо ми вводимо ці кваліфікаційні класи й кажемо, що ти повинен їх підтвердити, як мінімум, початкової клас ти повинен підтвердити суддівський, то, може бути, цей механізм уже й не потрібен.

А. Селіванов: — Коли ми проголошуємо, що суди повинні бути незалежними, постає питання про спосіб зайняття посади судді. Для цього потрібні особисті якості як об'єктивний критерій з урахуванням кваліфікації, здатності бути суддею морально і психологічно (це характер, навички спілкування і головне — це відчуття прав осудності і справедливості). Підкреслимо: суддя має дуже складну функцію — охороняти, захищати і відновлювати порушене право громадянина. Отже, в основу зайняття посади судді місцевих судів слід покласти прозорість і незалежність процедур виборності громадян, яким виповнилося 30 років, а стаж роботи — п'ять років за юридичною професією. Керівників органів правосуддя сьогодні вже обирають самі судді, але річний строк є неефективним. Варто пропонувати три роки. Саме такий підхід був схвалений Висновком №10 Консультативної ради європейських суддів «Про незалежність і незмінність суддів». Підготовка кандидатів у судді має бути теж три роки із стажуванням один рік. Це має стати перед зайняттям посади обов'язковою юридичною мірою і знайти відображення у статтях 124—126 Конституції України. Не можна зволікати із проведінням цих європейських принципів через інкорпорацію в закони України. До парламенту вже внесено нові законопроекти, що відображають механізм зайняття особою

посади судді. Але і вони вимагають ретельної конституціоналізації.

Обрання суддів місцевих судів територіальною громадою може бути через демократичний порядок обговорення їх особистих і професійних якостей та здатності бути суддею. Завершений цикл вивчення кандидатур передбачає, на наш погляд, проходження їх шляхом голосування через районні, міські ради депутатів, для отримання довіри від органів територіальних громад.

Чи не варто сьогодні повернутися, в інтересах населення, до виборності суддів народом, повернутися до принципу, що у всіх місцевих органах правосуддя всі кандидати проходять передусім гласну перевірку щодо опублікування інформації про кандидата на посаду судді і реакцію суспільства на цього кандидата. По-друге, кваліфікаційні вимоги, які він повинен пройти як кандидат на посаду судді. Це стосується суддівського співтовариства. І третє. Можна запропонувати таку модель, коли суддя не буде обиратися, наприклад, народом, а буде обиратися представниками народу, районною або міською радою (це виключно для місцевих судів за територіальністю). Отже, сесія депутатів підтвердить, що цей суддя через суспільну перевірку має отримати згоду територіальної громади на підтвердження його статусу. Тоді депутати голосуватимуть за нього чи утримуються від мандата довіри. Тож не можна сьогодні обійти принцип виборності і треба шукати різні варіанти вирішення цього питання.

О. Євтушенко: — Не знаю, як моїх колег, а мене народ так обирав двічі. Я не знаю, добре це було чи погано, але давайте рахувати кошти. Скільки коштів витратить держава на такі вибори?

Б. Львов: — Громадські обговорення потрібно проводити і нині за будь-яких умов.

А. Селіванов: — Щоб довіра була у населення.

Б. Львов: — Щоб суддями не ставали за кілограм гречки.

А. Селіванов: — Тепер щодо введення нового інституту мирових суддів. Ми в Конституційній Асамблеї проговорювали це питання й дійшли висновку, що мирові судді повинні мати самостійний статус суддів, які мають обиратися і реко-

мендуватися радами депутатів. Ці судді здатні розвантажити суддів інших судів.

О. Євтушенко: — До речі, тут можна запропонувати інституту медіації... Які будуть урегульовувати спори між сторонами процесуально. Наприклад, це можуть бути спори, пов'язані із сімейними стосунками, про дітей. Медіація — це дуже перспективна інституція. Ми підтримуємо це, вона допоможе суддям. Більше того, в Америці, приміром (я не знаю за участі медіації чи ні) як приклад наші колеги нам говорили, що 90 відсотків справ розглядають суди і приводять до мирової угоди сторін. І лише в 10 відсотках виносяться судові рішення.

Б. Львов: — Є дуже істотний один показник — дорого. Тобто закінчити судовим рішенням за процедурою, за трудовозатратами, за оплатою праці адвоката — дуже дорого. І це дуже серйозний стимул для того, щоб миром закінчити якнайшвидше. Тож тут сукупність чинників. Хоча що стосується економічних відносин, то ми пропонуємо господарське, зокрема, процесуальне законодавство, в найкоротший термін увести як процедури арбітражу — не судового арбітражу, так і медіації — примирення. Тому що для бізнесу важливо не тільки виконати або домогтися виконання зобов'язань контрагентом, але й не порушити виробничі зв'язки — не залишитися ворогами назавжди.

Редакція: — Стосовно **дорого. Чи відповідають, наприклад, сьогодні ставки судового збору доступу до правосуддя?**

Б. Львов: — До речі, дуже цікаве питання. Так виходить, що господарські суди, розглядаючи менш як чотири відсотки справ, збирають понад 50 відсотків судового збору загалом по країні. Тобто 4 відсотки справ роблять приблизно 55 відсотків судового збору. Це 480 мільйонів гривень за підсумками минулого року. Тобто в принципі сума порівнянна з видатками на утримання всіх господарських судів. Тож коли ми тільки-но ліквідуємо господарський суд, потрібно одразу поставити собі запитання, де ми півмільярда знайдемо? Якщо ліквідувати господарський суд, то одразу потрібно знайти джерело компенсації.

О. Присяжнюк: — Будуть інші суди платити.

Б. Львов: — Є маленький нюанс. В іншому суді, в рамках цивільного судочинства, банк судитиметься і з підприємцем, і з фізичною особою. І якщо банк у змозі заплатити велику суму, то коли він виграє справу, йому його видатки мають бути компенсовані. І фізичною особою в тому числі. Готові ми нині із фізичної особи ще брати й більші суми судового збору? Боюся, що до цього поки що ми ще не готові. У нас сьогодні дуже непросте матеріальне становище фізичних осіб і аж ніяк не всі можуть внести судові видатки.

О. Присяжнюк: — Це більше стосується технічних питань правосуддя.

Б. Львов: — Ці технічні питання можуть поставити хрест на правосудді. Нюанс полягає в тому, що господарські суди не складають ці гроші у власні шафи або сейфи. Судовий збір надходить у спеціальний фонд державного бюджету і йде на витрати всіх судів: і господарських, і адміністративних, і загальних. Коли судовий збір було різко піднято для економічних відносин, на розгляд яких спеціалізуються саме господарські суди, — в нас різко впала кількість справ. Тобто той, у кого спор на 200—300 гривень, до суду потрапити вже не може. Потрібно більше заплатити судового збору, щоб «увійти» в процес. І такі дрібні справи просто відпали. Але за всіма цими справами були люди — якісь дрібні підприємці, що тримають якісь кафе, можливо, в селі — на три столики, в яких і спір був на тисячу гривень. Нині в суд такі підприємці прийти не можуть. Тому нижню межу судового збору потрібно понизити і зробити правосуддя справді доступним. Хоча б для суду першої інстанції. Щоб навіть підприємець, який ще олігархом не став, мав можливість потрапити в суд.

О. Присяжнюк: — Приватний підприємець, в якого кіоск на ладан дихає, повинен все одно якось судитися за свої інтереси і не залишитися без шанів при цьому.

Б. Львов: — Але тоді як раз відпаде проблема малого судового навантаження, яким полюбують дорікати господарські суди.

А. Селіванов: — Так чи інакше, але ми дійшли висновку, що нова Верховна Рада, яка буде розглядати питання судової реформи, повинна розпочинати з концепції. Інакше не буде системного погляду на те, що треба реформувати, як треба підійти до цієї реформи. І як усе-таки краще зробити, щоб доступність правосуддя була для населення як умова відродження довіри до правосуддя.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Друзі загиблого на Луганщині бійця батальйону «Айдар» тернопільського фотожурналіста Віктора ГУРНЯКА організували виставки його робіт у Мюнхені (Німеччина), Любліні і Варшаві (Польща) та Таллінні (Естонія). Невдовзі фотознімки, зроблені Віктором під час Революції Гідності, можна буде побачити в Національному музеї імені Андрея Шептицького у Львові, *повідомляє наш власкор Любов Левицька*

Економіка шанує визначеність

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Однією з найважливіших подій листопада для економіки країни є визначеність з посадою очільника уряду. Прем'єр-міністром знову став Арсеній Яценюк.

Переобрання нового старого керівника Кабміну пройшло без ускладнень і прогнозовано. Для бізнесу така визначеність важливіша за поточний валютний курс. Адже правило, що гроші люблять тишу, ніхто не скасовував, і зрозуміло, пливти легше, коли на морі тиші, ніж коли човен розгойдують хвилі.

На швидке формування нового складу Кабміну сподіваються і міжнародні кредитори України, адже саме уряд має приступити до впровадження необхідних реформ.

Інтригою стала інформація про можливість роботи в українському уряді іноземних громадян. Можна довго сперечатися про плюси та мінуси такої кадрової політики, але безперечно одне: нові обличчя, особливо які мають добру репутацію в світі, потрібні, тому що під старі гроші в борг даватимуть не так активно.

Минулого тижня прем'єр озвучив деякі економічні показники. Вони не такі обнадійливі. Скажімо, цьогоріч Україна отримала від міжнародних фінансових організацій 8,6 мільярда доларів кредитів, при цьому заплативши за борги 9,1 млрд. Якщо по-простому, це означає, що скільки брали, стільки (з відсотками) й повернули. Новообрані урядові очільники можуть тішити себе хіба таким: брали «попереднікі». Втім, якби позичали і вкладали кошти в розвиток вироб-

ництва — одна справа, таким чином можна було б розраховувати на хоч якісь позитивні зрушення в економіці. Але фактично Україна бере гроші, аби розрахуватися з боргами й уникнути дефолту.

З інших цифр: падіння економіки України за підсумками року становитиме сім відсотків, дефіцит державного бюджету сягне чотирьох відсотків ВВП. Виною всьому, на думку прем'єра, — протистояння на сході країни: «Це все одно мінусова економіка, яка мінусує через російську

військову агресію, яка мінусує через неймовірні бюджетні витрати на утримання армії, Збройних Сил, яка просто частково знищена російськими терористами». Від себе тут хочеться додати, що війна — не причина, на яку можна все списувати, війна — це фактор, який треба враховувати.

Але повернімося до інших, озвучених Держстатом, показників. У січні-жовтні індекс промислової продукції становив 90,6 відсотка. Тобто, порівняно з відповідним періодом минулого року зафіксовано зниження виробництва на 9,4 відсотка. Зростання показує хіба що сільське господарство. Хоча тут таки треба говорити: якщо агросектор більше виробив, це не означає, що більше отримав. Навпаки — АПК показав величезні збитки. 11,8 відсотка сільгосппідприємств «заробили» 1 млрд. 174 млн. збитків — у п'ять разів більше, ніж було за 9 місяців 2013-го. Тоді як решта 88,2 відсотка підприємств разом вийшли на 216,3 млн. грн. прибутків.

Кількість усіх збиткових підприємств держави зросла з 40,3 до 44,2 відсотка.

Про плато-, точніше неплатоспроможність пересічних громадян свідчить такий факт: статистика фіксує скорочення обсягів роздрібної торгівлі. І це за того, що народ ще намагається запасатися харчами, які взимку навряд чи дешевшатимуть, або купувати на останні гроші імпортну електротехніку, бо вона завозилася до країни за старим курсом долара і реалізується переважно за старими цінами. Тобто, обсяги роздрібної торгівлі падатимуть і надалі. На користь цього твердження така цифра: заборгованість із виплати зарплати в країні зросла до 2,2 мільярда гривень, хоча ще недавно цей сумний показник заледве перевищував мільярд. Тільки за жовтень борги зросли порівняно з вереснем на 14,4 відсотка, а з початку року — на 93, тобто майже вдвічі.

Понад 80 відсотків заборгованості припадає на економічно активні підприємства. Виходить зачароване коло: скорочення виробництва веде до зниження доходів громадян, а отже — їхнього споживчого попиту. Зниження попиту призводить до подальшого скорочення виробництва.

Знеприменого — ще кілька «платіжних» новин. Національна комісія, що здійснює

регулювання у сфері енергетики й комунальних послуг України, підвищила граничний тариф на газ для промислових споживачів і бюджетних установ на 15,7 відсотка — до 5900 гривень за тисячу кубометрів. Новація почала діяти з грудня. А Київміськдержадміністрація оприлюднила наміри підвищити ціни в наземному громадському транспорті до трьох гривень, а в метро — до чотирьох. Виходить, і в підприємств, і в громадян прибутки менші, а частка обов'язкових витрат зростає. Збалансувати економіку виробництва і родини стає дедалі важче.

Насамкінець, обнадійлива інформація: Організація країн-експортерів нафти ухвалила рішення залишити квоти на видобуток нафти без змін — на рівні 30 мільйонів барелів на добу. Це привело до нового зниження світових цін на «чорне золото». Тобто, можна очікувати, що на зовнішніх ринках нафта надалі дешевшатиме. Є сподівання, що ціни на українських заправках якщо не зменшуватимуться, то хоча б не зростатимуть.

Галина КВІТКА.

Сільський голова-рекордсменка: 37 років із великомежиріцькою громадою

САМОВРЯДУВАННЯ

У великомежиріцькому сільському голові Галині Володимирівні Поліщук (на знімку) нас завжди дивувала відданість громаді, яка не одне скликання обирає її на цю посаду. Ось і в цей скрутний для країни час вона не шукає причин для бездіяльності, а, навпаки, намагається якомога ефективніше використати кожну копійку на користь громади.

— Закінчили утеплення та оздоблення фасаду дитсадку у Великих Межирічах (а до складу Великомежиріцької сільської ради Корецького району Рівненської області входять ще й села Дивень, Застав'я та Колодіївка. — Авт.), опалення в четверту групу підвели, виконуємо ремонтні роботи у приміщенні, де вона розміститься. Зараз на черзі в дитсадок у селі — тридцять дітей. Тож, коли відкриваємо четверту групу, всі діти будуть забезпечені місцями в дитсадку, — розповідає Галина Поліщук. —

Гроші на все це назбирали завдяки продажу землі не-сільськогосподарського призначення та єдиному податку від підприємств.

— Власним коштом торік облаштували вуличне освітлення у Великих Межирічах. А нинішнього року це зробили і в Застав'ї, на що пішло 93 тисячі гривень, — продовжує сільський голова. — Завдяки реалізації мікропроєкту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду-2» маємо нову котельню у місцевій школі, де встановили два котли, що працю-

ють на дровах. Тепер у школі дуже тепло, та й бюджетні гривні економічно на опаленні. До речі, повністю оновили опалувальну систему.

Принагідно Галина Поліщук ділиться планами на майбутнє:

— Плануємо по групі для малечі ще й у селах Дивень та Колодіївка облаштувати, бо і там мамам малечу ні з ким залишити.

Галина Володимирівна знає про це з власного досвіду. Адже коли 22 червня 1977 року очолила Великомежиріцьку сільську раду, вона сама була молодою мамою: її синові виповнилося тоді лише п'ять місяців. Утім, це не завадило жінці активно й віддано працювати на місцеву громаду.

— У мене такий характер, що не можу як-небудь працювати, — зізнається Галина Володимирівна, яка очолює найбільшу в Корецькому районі Рівненської області сільську раду. — Та й вдача у мене така, що не можу відступати перед труднощами. На роботі проводжу дуже багато часу. Добре, що чоловік ставить до цього з розумінням,

підтримує в усьому. Навіть не сердився, що я тільки недавно своє дівоче прізвище Демчук змінила на його — Поліщук, — сміється жінка.

За головування Галини Поліщук зводився Будинок культури, відкрилася аптека, закладалася міцна база для розвитку дошкільної освіти, нове покриття покладено на дорогах, здавалося б, непроді-них доріг...

Не опустили руки в сільського голови й коли почався процес закриття дільничних лікарень: разом із громадою, депутатами різних рівнів, обстоюють свій медичний заклад, що обслуговує понад сім тисяч мешканців Великомежиріцької сільради, а також доколишніх сіл інших сільських рад Корецького району.

Галина Володимирівна каже: так багато зроблено тому, що вона має моральну підтримку від людей, які ось уже тридцять сім років довіряють їй очолювати місцеву громаду. Кожного мешканця чотирьох сіл вона не лише знає в обличчя,

а й може дати повну характеристику. Тішиться, коли в сім'ях народжуються малюки, бо це, на її думку, свідчить про те, що в сіл є майбутнє.

До речі, ще до Великих Межиріч Галина Поліщук працювала в місцевому самоврядуванні — секретарем у рідному селі Велика Клецька та головою в Стовпині цього ж таки Корецького району. З пошмишкою згадає епізод, коли її у вісімнадцять років приймали на роботу, а депутати на сесії жартома запитували, чи досягла повноліття.

— Великі Межирічі за стільки років теж стали для мене рідними, — каже жінка. Знайомі й близькі вже не тільки люди, а й кожна стежина, будинок... Велична історія у нашого 470-річного села. Я — свідок уже новітньої його історії, яку творимо разом із людьми.

Надія АДАМЧУК,

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото з домашнього архіву Галини ПОЛІЩУК.

Літаки для української армії

На запрошення керівництва ДП «АНТОНОВ» підприємство відвідав перший Президент України Леонід Кравчук. В ході знайомства з його науково-технічно-виробничою діяльністю було відзначено багато цікавих фактів.

На Державному підприємстві «АНТОНОВ» ведеться інтенсивна робота над створенням вантажного літака АН-178, який може доставляти 18 тонн вантажу на відстань 4 тисячі кілометрів зі швидкістю 825 кілометрів на годину. Ця машина викликає великий інтерес у Міністерстві оборони України, оскільки за всіма параметрами відповідає дорученню Президента України у стислий час створити високомобільні десантні війська України. Важливий і той факт, що всі комплектуючі цього літака виготовляються винятково в Україні та в деяких країнах Західної Європи.

Отже, разом з АН-148, АН-158, робота над якими

продовжується на стадії серійного виробництва, українська армія вже найближчим часом може одержати сучасне повітряно-десантне забезпечення.

Відвідання Леонідом Кравчуком цього гігантського підприємства не випадкове, він зараз вивчає можливості активнішого залучення новітніх технологій для збільшення обороноздатності держави. Адже ще будучи Президентом, в 1992 році, він видав розпорядження про державну підтримку авіаційної галузі і перш за все ДП «АНТОНОВ», що дало можливість зберегти і зміцнити підприємство, яке відоме у всьому світі.

Сьогодні підприємство працює в складних умовах, але колектив знаходить шляхи вирішення сучасних завдань. Вже чотири роки поспіль підприємство ефективно працює, не отримуючи жодної копійки з державної казни. Мало того, воно щорічно перераховує до бюджету України понад 600 мільйонів гривень. А ще кілька років тому авіазавод «Авіант», який влився у ДП «АНТОНОВ», мав заборгованість перед державою понад 2 мільярди гривень. Нині в колективі, де працює 13,5 тис. робітників, середня зарплата становить 6 000 тис. грн.

Окремо говорилося про ситуацію, яка склалася сьо-

годні на підприємстві. Суть її полягає в тому, що високі чиновники з міністерств не знаходять порозуміння з колективом, конфлікт між Міністерством промислової політики і колективом набув розголосу, робітники в цехах заявляли, що вони обстоюватимуть інтереси майбутнього заводу.

Кравчук висловив здивування з цього при-

воду. Адже колектив зберігся, виробляються сучасні літаки, є портфель майбутніх замовлень літаків, люди одержують зарплату. Тому, мабуть, настав час розібратися, чого хочуть від заводу. Адже таких підприємств в Україні — одиниці, і втратити завод «АНТОНОВ» було б невиправданою помилкою.

Загалом відбулася дуже цікава, тепла розмова, йшлося про майбутні перспективи підприємства, про співпрацю на європейському та світовому рівнях. Колектив живе цікавим життям і сподівається, що влада знайде шляхи допомоги підприємству, потурбується про його корпоратизацію.

Дональд Туск — новий «президент» ЄС

Від учора на посаду голови Європейської Ради вступив Дональд Туск. Церемонія передачі повноважень від його попередника Германа Ван Ромпея відбувалася без камер і зайвої помпезності — у гроні 16 найближчих співпрацівників, які складатимуть секретаріат голови ЄР.

А журналістам Дональд Туск озвучив чотири головні завдання на новій посаді. По-перше, захист базових цінностей, свободи й солідарності. «Маємо не лише союзників, а й ворогів. У ці часи потребуємо доброго керівництва і політичної єдності», — пояснив новий президент. По-друге, «закінчити економічну кризу». По-третє, «Європа мусить захищати свої кордони та підтримувати сусідів, які поділяють спільні цінності». По-четверте, «ЄС і США є фундаментом демократичної спільноти. Ми спільно відповідаємо за майбутнє наших взаємних відносин. Наступний рік буде ключовим».

Напередодні журналіст «Файненшл таймс» нагадав Туско-

ві, що на посаді глави польського уряду він був одним із тих європейських лідерів, які найбільш критично оцінювали політику Кремля. На це новий голова ЄР відповів: «Ми самі повинні зрозуміти, і, я думаю, що ми близькі до цього моменту, що Росія для нас не є стратегічним партнером, а нашою стратегічною проблемою». Коментуючи висловлювання маршала польського Сейму Радослава Сікорського стосовно пропозицій Путіна щодо поділу України, Д. Туск рішуче заперечив отримання від володаря Кремля такої «пропозиції». Водночас він підкреслив, що Р. Сікорський був правий щодо суті відносин між Росією, Україною та ЄС: «Після Бу-

Дональд Туск (ліворуч) та Герман Ван Ромпей під час церемонії передачі повноважень.

Фото прес-служби Європейської Ради.

хареста (саміт НАТО, на якому В. Путін висловив сумнів щодо української державності.

— Авт.) я не сумнівався в тому, що геополітична гра між Росією та Європою, між Росі-

єю і Польщею стосувалася України».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Скільки ще чекати безвізової дороги до Європи?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

По-перше, за півроку новій владі вдалося зробити те, на що не спромоглася попередня з 2010-го — виконати першу, так звану, законодавчу фазу плану. Вона передбачала ухвалення пакета відповідних законодавчих актів. Другий етап куди складніший — впровадження змін у життя.

Одне з нововведень, яке зачепить кожного українця — біометричні паспорти. На відміну від нинішніх закордонних паспортів, ці документи буде дуже складно підробити. Проте думка, ніби єдине, чого вимагає Брюссель для запровадження безвізового режиму, це нові

надійніші документи, хибна. ЄС прагне, аби Україна надійно контролювала весь периметр кордону, виконувала свої зобов'язання за Угодою про реадмісію, провела реформи в безпековій сфері.

«Голос України» запитав у одного з провідних експертів у цій галузі, голови громадської організації «Європа без бар'єрів» Ірини Сушко про те, чи варто довіряти обіцянкам дипломатів про швидкий безвізовий режим:

— Гадаю, що сценарій, заявлений представниками Міністерства закордонних справ, реалістичний. Однак все залежатиме

від того, чи зможе влада виконати не лише частину, передбачену Планом дій з лібералізації візового режиму (між Україною та ЄС), а й продемонструвати рішучі кроки в подоланні нових проблем, пов'язаних із агресією Росії, які можуть якщо не безпосередньо, то достатньо відчутно вплинути на політичну готовність Євросоюзу ухвалити таке рішення, — відповіла пані Ірина. — Маю на увазі питання внутрішнього переміщення осіб та їхній соціальний захист. Відповідний закон з'явився, але ЄС захоче побачити конкретні рішення, а не лише прийняття певного за-

конодавства. Окрім цього, є проблема з кордонами та їх захистом. Може постати питання, чи контролює достатньою мірою Україна, скажімо, рух нелегальних мігрантів в рамках Угоди про реадмісію. Уряд повинен швидко реагувати на ці виклики й звітувати ЄС про реальну картину. Я, до речі, передбачаю, що Євросоюз може бачити ці нові виклики в перебільшеному вигляді. Наприклад, останнім часом зросло кількість заяв від шукачів притулку з України, але не відчутно. І треба бути готовим називати ці цифри, аби ЄС не лякався — так, зростання є, але воно

не настільки значне, щоб підняти безпекові ризики всередині спільноти.

Особливо Ірина Сушко підкреслила такий момент: «Навіть якщо Єврокомісія озвучить це рішення на саміті в травні (саміті Східного партнерства у Ризі), то реально громадяни зможуть скористатися безвізовим режимом не раніше, як за півроку». Рахуємо шість місяців від травня, і виходить, що, за найоптимістичнішого сценарію, наша найближча безвізова відпустка в Європі може відбутися не раніше жовтня 2015 року.

Мargarita СОКОЛОВСЬКА.

Сам собі Оксфорд

КАЛЕНДАР

140 років тому народився сер Вінстон Леонард Спенсер-Черчилль (1874—1965).

У нас зараз його дуже модно згадувати, й зрозуміло — чому. Бо саме

завдяки цьому чоловікові Британія, по суті, виграла дві світові війни. Під

час Першої він був військово-морським міністром, а під час Другої — прем'єр-міністром Великобританії. Військовий досвід Черчилля сформувався ще в XIX столітті. Але йому належить чимало ідей та проєктів, перелових якраз для війн XX століття: авіаносці та морська авіація, створення та широке застосування бронетанкових військ. Він умів слухати розумних людей, підхоплювати і втілювати чужі ідеї.

Був сміливим і не боявся говорити непопулярні речі. Як-от ця фраза, сказана на початку війни: «Я не можу запропонувати нічого, крім тяжкої праці, сліз і поту». Часто цитують його знамениту фразу: «Однією з найпоширеніших причин помилок у політиці є спокуса доповісти високому начальству те, що йому найбільше хочеться почути». Але ж у Британії політики відчували таку саму спокусу не лише перед начальством, а й перед суспільством. Власне (як і в нас нині), політики-популісти часто говорили саме те, що людям подобалося слухати. Ось

чому соціалісти були в тогочасній Європі дуже шанованими. Тільки не для Черчилля! Він казав: «Соціалісти вважають, що отримувати прибутки — гріх. А я вважаю, що справжній гріх — зазнавати збитків!» До речі, збитки за всіх часів модно списувати на війну. А Черчилль цього ніколи не робив. Приміром, під час Другої світової оголосив, що всі збитки, завдані британцям нальотами німецької авіації, держава зобов'язана компенсувати громадянам негайно й повністю. І держава — платила (й немало — 830 мільйонів фунтів стерлінгів упродовж війни). Як істинний британець він над усе шанував приватну власність, освячену законом. Але коли почалася війна з Гітлером, Черчилль негайно конфіскував у Британії німецький капітал — весь, і приватний у тім числі. Бо з агресором нема чого гратися у «святих правилах».

Черчилль належав до давнього аристократичного роду герцогів Мальборо. Втім, цього було замало для того, щоб стати тим, ким він згодом став.

Вінстон народився семи-місячним, і його навіть дражнили «недоноском». Хоча потім казали, що він, мовляв, народився так рано — бо поспішав жити. Справді, багато в чому проявив себе досить рано — 21-річним побував у першому бою, отримав досвід кількох війн в Азії та Африці. 26-річним став депутатом британського парламенту від партії консерваторів. До 30 літ встиг видати кілька непоганих книг, а згодом став навіть Нобелівським лауреатом з літератури. Через те, що поспішав жити реальним життям, так і не отримав офіційної вищої освіти. Та завдяки якійсь самоосвіті став сам собі Оксфордським університетом. При тім мав безліч шкідливих звичок — зокрема, не випускав із зубів знаменитої гаванської сигари й щодня пив коньяк, віскі й шампанське. Іншого все це рано чи пізно вибило б із сідла, а він зумів прожити до 90 років і не пропити розуму. Сам казав: «Я взяв від випивки більше, ніж вона взяла від мене!..»

Віктор ГРИНЕВИЧ.

ПЛАНЕТА

Вибори у Молдові. Перемогли всі

Минулої неділі в Молдові відбулися парламентські вибори. Ще до голосування аналітики зауважували, що вибори визначатимуть напрям, куди країна рухатиметься наступні п'ять років: до Європейського Союзу чи до Митного.

За кілька днів до виборів з перерогів було знято відверто проросійську партію «Патрія» («Батьківщина»), яку звинуватили у фінансуванні з-за кордону бездекларувань грошових переказів. Глава партії Ренато Усатий, побоюючись арешту, втік до Росії.

Отже голоси промосковських симпатиків розділили між собою Соціалістична і Комуністична партії — відповідно 21,36 та 19,46 відсотка голосів. Віце-прем'єр РФ Дмитро Рогозін учора заявив, що на виборах перемогли прокремлівські сили, і закликав владу замислитися щодо правильності курсу на зближення з ЄС.

Натомість прихильники європейської інтеграції також вважають, що 19,46 відсотка голосів, відданих Ліберально-демократичній партії, а також відсотків Демократичної (15,78) та Ліберальної (9,36) партій вистачить не тільки, щоби сформувати парламентську більшість, а й продовжити проєвропейських курс.

Проте результати голосування засвідчили, що думки суспільства розділилися майже порівну. Нині Молдову вважають однією із найбідніших країн Європи. Всі політичні сили, які йшли на вибори, обіцяли виборцям краще життя і процвітання для країни. Питання — якою ціною? Прихильники європейського шляху не приховують, що на Молдову очікує болісний шлях реформ, без якого викликувати економіку не вдасться. Їхні супротивники прозоро натякали, що в дружбі й за підтримки (вочевидь, фінансової) Росії вдасться мінімізувати соціальні втрати для громадян під час реанімаційних економічних заходів. І знову розігрували сценарій єдиного надійного економічного партнера — Росії, яка готова прийняти в свої обійми будь-яку Молдову: й бідну, й багату.

Баланс сил небезпечний поляризацією. Суспільство віддає перевагу європейським цінностям, проте до болісних реформ не готове. За таких умов провадити кардинальні зміни в економіці, що їх вимагає, в тому числі, й Угода про асоціацію з Європейським Союзом, буде складно. А, можливо, й небезпечно, з точки зору громадського спокою і зважаючи на придністровський фактор.

Одне слово, парламентські вибори дали більше запитань ніж відповідей. Проте підстави для обережного оптимізму все ж є.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Папа Римський і Патріарх Варфоломій помолилися за мир

Папа Римський Франциск став четвертим главою Ватикану, який відвідав мусульманську, але світську за конституцією Туреччину. Ще до від'їзду в Анкару прес-служба понтифіка зазначила, що головна мета його візиту — закласти мусульманський світ до релігійної терпимості й боротьби з екстремізмом.

Утім, особливий акцент було зроблено і на зміцнення зв'язків із православ'ям. У неділю в Стамбулі Папа Римський Франциск і патріарх Константинопольський Варфоломій провели спільну молитву. «Ми молилися за мир в Україні, країні давніх християнських традицій, і закликаємо сторони конфлікту знайти шлях діалогу й поваги міжнародного права», — заявили лідери двох церков. Вони опублікували спільну декларацію, у якій закликали покласти край конфлікту й дозволити всім українцям жити в гармонії.

У цьому документі Папа Римський Франциск і Патріарх Константинопольський Варфоломій також закликали до «конструктивного діалогу з ісламом на засадах поваги й дружби». Вони вимагають припинити насильницьке переслідування християн у Сирії та Іраку бойовиками «Ісламської держави».

Важливо зазначити, що візит Франциска проходив на тлі терористичних актів на турецькому кордоні, поблизу сирійського місті Кобані, що їх в суботу вранці скоїли бойовики «Ісламської держави». Вибухи забрали життя понад 30 сирійців і курдів.

Олександр БІЛИК.

Учора в Києві розпочала роботу консультативна місія ЄС зі сприяння реформі сектору громадської безпеки

На Миколаївщині бійці, які повернулися із східного фронту, для захисту своїх прав та прав родин загиблих побратимів створили профспілку «Сильні разом», *повідомляє наш власкор Ірина Нежигай*

Національну спілку письменників України очолив Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ, голова Київської організації НСПУ. Його більшістю голосів — 249 з 371-го — затвердили делегати з'їзду спілки 29 листопада. Спілка письменників країни залишалася без керівника з 30 липня, відтоді як пішов з життя її колишній голова — Віктор Баранов

Міністерство освіти викриває «клонів» державних вишів і хоче «зламати хребет корупції»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Абітурієнтам-контрак- тникам, які вступали до КНУКІМ, пропонували три роки навчатися в приватно- му університеті — буцімто «через брак місць». Потім переводили до Київського національного університету культури та мистецтв, щоб вони отримали дипломи державного зразка. При цьому студенти обох нав- чальних закладів мешкали в одних і тих самих гурто- житках, ходили на одні й ті самі лекції, а деякі з них взагалі не розуміли, що формально навчаються у різних вишах. Природно, що гроші, які сплачували контрактники, йшли не до державної кишені... **Як розповів заступник мініс- тра освіти Андрій Гевко:** «2014 року з приватного до державного вишу у такий спосіб було переведено 700 студентів, у 2013-му — 3 000. З'ясовувати, скільки вони за це сплатили, — це вже компетенція правоохоро- нців...». Цікаво, що філії цього вишу (чи то фейкові, чи то справжні) були від- криті майже в кожному об- ласному центрі України. Їх теж позбавлено ліцензії.

Нині ці схеми вивчає Генпрокуратура. Водночас у МОН обіцяють: справжні студенти внаслідок позбав- лення вишу ліцензії не постраждають.

МОН обіцяє знищити ко- рупційні схеми і при відборі

та друкуванні підручників, проте для цього знадобить- ся допомога СБУ. Служба безпеки нині здійснює до- судове розслідування у кримінальних проваджен- нях щодо посадових осіб підпорядкованих МОН під- приємств і установ — пере- віряє законність закупівлі шкільних автобусів та під- ручників для сліпих дітей, що надруковані шрифтом Брайля. Непрозорі схеми закупівлі та друку підруч- ників пов'язують з діяльністю Інституту інноваційних тех- нологій та змісту освіти. Нещодавно за рішенням уряду ця структура була лік- відована. **Як повідомила перший заступник мініс- тра освіти Інна Совсун,** певні її функції передадуть новоствореним Інституту модернізації змісту освіти та Інституту освітньої аналі- тики, до того ж дві ці уста- нови разом матимуть наба- гато менший штат, ніж був у попередника.

Зміни чекають і на Дер- жавну освітню установу «Навчально-методичний центр з питань якості осві- ти». Перевірки виявили, що акредитаційні та ліцензійні справи, які сюди надходи- ли, належним чином не пе- ревірялися, а на посаду заступника керівника цен- тру було призначено особу без диплома про вищу ос- віту....

МОН обіцяє допомогти правоохоронцям викрити

махінації із землею та не- рухомістю підпорядкованих йому підприємств. Зокре- ма, Генеральний прокурату- рі надано документи, пов'язані з відчуженням приміщення Інституту інно- ваційних технологій та змісту освіти по вул. Сагай- дачного, 37 у Києві та Дер- жавної інспекції навчальних закладів, що розташовува- лася на бульварі Шевченка, 27-а. Обидва були переда- ні на баланс державним підприємствам МОН, потім — здані в оренду підкон- трольним фірмам брата ко- лишнього міністра Дмитра Табачника, а далі — приви- тизовані.

В підборі кадрів МОН обіцяє дотримуватися ви- мог закону про люстрацію (деякі керівники середньої ланки вже позбулися своїх посад), нагадувати ректо- рам про необхідність дот- римання положень Закону України «Про вищу освіту» (щодо обмеження часу пе- ребування на посаді — не більше двох термінів по- п'ять років), активно вияв- ляти підроблені дипломи чиновників органів вико- навчої влади та боротися з плагіатом в академічному середовищі. Як повідомила перший заступник міністра освіти Інна Совсун, 31 жов- тня рішенням Атестаційної колегії МОН позбавлено ступеня доктора наук трьох майстрів компеляції.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Шляхи ремонтують за новітніми технологіями

На найскладніших ділянках автошляхи Львівщини ремонтують за технологією холодного ресайклінгу. Основу покривають подвійним шаром кубовидного щебеню із застосуванням холодних емульсій. Як наслідок — дорога довше служить, а затрати — менші.

Нову технологію запо- зичили в європейських країнах. Орієнтована вартість квадратного мет- ра — 270 гривень, а лікві- дація вибоїн традицій- ним методом обходиться

в 400. Отож — економія очевидна.

У Львівській області з фінансуванням ремонту доріг склалася критична ситуація. Ремонтникам заборгували 400 мільйо-

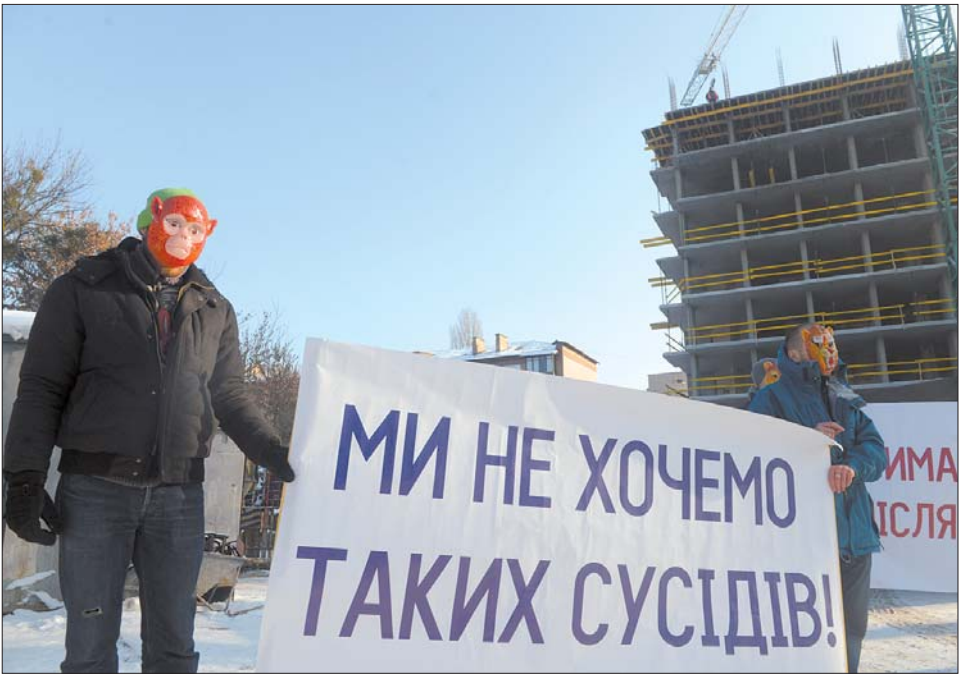
нів гривень за виконані роботи у рамках підго- товки до Євро-2012. Тож доводиться най- складніші ділянки ре- монтувати своїми сила- ми. Це автотраси Львів— Самбір—Ужгород, Львів—Радехів—Луцьк, Червоноград—Жовква.

Саме обмеження фінансування змусило шляховиків шукати вихід із критичної ситуації.

Богдан КУШНІР.

Львів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Відтепер преса на пошті не залежуватиметься

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Якщо на старому об- ладнанні сортували мак- симум 150 тисяч екзем- плярів видань на добу, то тепер потужності дозво- ляють збільшити їх кіль- кість удвічі. Розумна тех- ніка сама визначає, скільки екземплярів газе- ти покласти до кожної брезентової сумки, й ав- томатично виводить звіт про це на мініатюрне табло. Таким чином, від-

падає потреба зайвий раз перераховувати стоси. А якщо столичні видавни- цтва доставлятимуть свою продукцію раніше, мож- на буде прискорити і її надходження до перед- платників.

До того ж автоматиза- ція копітного процесу сортування періодики дозволить уникнути по- милок через «людський чинник», відмовитися від паперових сортувальних

таблиць і скоротити шість робочих місць. Проте працівникам, кот- рі зараз їх займають, не варто хвилюватися: для них є вакансії в інших службах «Херсонпошти».

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

На знімку: сортувальниця Оксана Нігуліца готує до обробки на новій системі черговий номер «Голосу України».

Фото автора.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

«Вуличне радіо» розповість про погоду

На Миколаївщині спів- робітники ДАІ одержали можливість оперативно повідомляти учасників дорожнього руху про зміни погодних умов. **Як розпо- вілі в Державтоінспек- ції**, у регіоні вже давно функціонує мережа так званого вуличного радіо. Тільки в обласному центрі на 28 найжвавіших перех- рестях установлені прий- мачі радіо «Квартал». Те- пер співробітники ДАІ змо- жуть у будь-який час попе- редити городян про над- звичайні ситуації або про погіршення погодних умов. Аудіозвернення транслю- ватимуть на перехрестях і зупинках громадського транспорту.

Ірина НЕЖИГАЙ.
Миколаївська область.

Електронна черга убезпечить від шахрайств

У Кам'янці-Подільсько- му з'явилась електронна черга квартирного обліку. Це дасть можливість меш- канцям міста переконатися в тому, що списки фор- мують відкрито і прозоро. До того ж кожен зможе контролювати цю чергу у відкритому режимі на офі- ційному сайті міськради, — так прокоментував по- дію міський голова Ми- хайло Сіماشкевич. На- разі чекають житла понад п'ять тисяч кам'янчан. Першою в черзі стоїть ро- дина, яка стала на облік ще у 1974 році.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Маленька після народження... зіп'ялася на ноги

У бердянському зоо- парку «Сафарі» радість: у мами-бізона днями наро- дилася донька. Маленька почувається добре, як то кажуть, одразу стала на рівні ноги, і у неї чудовий апетит.

До слова: у цьому при- ватному зоопарку місцево- го підприємця Ігоря Каль- ченка пара молодих аме- риканських бізонів з'яви- лася два роки тому. І ось у Корида та Бандераса на- родилася донька.

До цього в зоопарку із великих тварин народжу- вали левиці, гімалайські ведмедиці, полярні вовчи- ці, а також верблюдиці.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

ЦИФРА

300 тисяч рублів замість трьох мільйонів платить центральний ринок Севастополя до бюджету — так оцінив стан справ «губернатор» Сергій Меняйло. За ін- формацією місь- ких чиновників, із 2500 перевірених об'єктів нестацио- нарної торгівлі 800 функціонують без відповідних дозволів.

Микола МАГДИЧ.
Севастополь.

У дитсадках створено додаткові місця

У Сапожині, що в Ко- рецькому районі на Рів- ненщині, у місцевому нав- чально-виховному ком- плексі відкрили групу для двадцяти дошкільнят (до цього на ціле село працю- вала лише група корот- котривалого перебування дітей). Під неї переоблад- нали шкільну майстерню. Тепер — це відокремлене приміщення зі спальнею, ігровою кімнатою та сан- вузлом. Створення таких груп у НВК — оптимальний вихід для громади за від- сутності коштів. Нинішньо- го року на Рівненщині в одинадцяти НВК відкрили такі групи, де створено до- даткові місця для 326 ма- люків.

Олександра ЮРКОВА

Місто без води

У Кіровограді люди за- лишилися без води. Се- ред «зневоднених» — мешканці вулиць Коро- ленка, Фрунзе, Одеської, Київської та інших. Потер- пають майже всі райони міста, зокрема, Новоми- колаївка, Кушівка, Катра- нівка та Велика Балка. Во- допостачання припинили о 18-й годині 30 листопа- да. Причина — аварія на трубі водогону «Дніпро — Кіровоград» у районі дос- лідної станції.

Як повідомила дирек- тор Кіровоградського водопровідно-каналіза- ційного господарства Валентина Давидчук, ре- монтна бригада працює ці- лодобово. Вода до жител громадян має надійти вже наступної вночі.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоград.

Готуються до ймовірних паводків

У рамках програми «Україна-Угорщина: пілотний проект щодо співпраці з відновлення після стихійного лиха» в с. Пийтерфолво Виноградівського району відбулися міжнародні навчання щодо покращення проти-паводкового захисту населених пунктів Закарпатської області. У них взяли участь фахівці-рятувальники (на знімку) та представники органів місцевого самоуправління, повідомили в облДСНС.

«Для потреб рятувальників Виноградівського району уже закуплено спорядження на понад 600 тисяч гривень. Це моторні човни, бензопили, мотопомпи, інструменти, мішки і багато чого іншого, необхідного для запобігання надзвичайним ситуаціям та покращення проти-паводкового захисту прикордонних населених пунктів України і Угорщини. Маємо діяти спільно, разом реагувати на надзвичайні ситуації, адже біда не знає кордонів», — зазначив під час зустрічі голова угорсько-

го села Уське Саболч-Сотмар-Березького повіту Іштван Шорте Лодич. На штучній водоймі угорські рятувальники показали українським колегам, як використовувати нове обладнання. У навчаннях взяли участь і мешканці села Пийтерфолво. Вони вчилися укріплювати дамбу мішками з піском, користуватися мотопомпами і моторними човнами та надавати першу долікарську допомогу.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.
Фото надане прес-службою облДСНС.

Рибалки дрейфували на крижині три години

Рятувальники подарували друге життя сімом рибалкам, які у вихідні ловили рибу на Київському водосховищі поблизу села Косачівки Козелецького району. Тонка крига, на якій вони перебували, відломилася — і чоловіків понесло вниз за течією. За тривожним сигналом на допомогу потерпілим вирушили співробітники київського та чернігівського підрозділів ДСНС. За три години рибалок вдалося зняти з крижини і човном доправити на берег.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

РЕГІОН: ПОЛТАВЩИНА

«Кобзарева стежина» у вічність

На Полтавщині урочисто закрили обласні Шевченківські читання «Кобзарева стежина», що тривали майже весь рік. Заключне дійство відбулося у Гадяцькій центральній бібліотеці.

Присутні на ньому культурпрацівники практично зі всієї області перегорнули сторінки багатьох заходів, які вони присвятили поету з нагоди його 200-річчя. Тільки згадана книгозбірня у Гадячі влаштувала для земляків віртуальну галерею «Шевченко — художник», літературно-музичну годину «Всі ми прагнемо любові», поетичний вернісаж «Шевченко у моему серці» та інші імпрези. Біля нещодавно відкритого у райцентрі пам'ятника генію учасники дійства влаштували флешмоб під девізом «Вічно живий». Зрештою, всі погодилися з думкою, що закриття обласних читань є досить умовним.

Співака обікрали на півмільйона

Полтавські правоохоронці шукають зловмисників, які обікрали 31-річного співака популярного вітчизняного гурту «Дзідзьо». Він звернувся у міліцію минулої п'ятниці близько 23-ї години. Згідно з повідомленням потерпілого, приблизно годиною раніше з його автомобіля «Cadillac Eskolade», припаркованого біля кафе «Вілла крокодила» (саме там влаштували виступ артистів), невідомі поцупили гроші, документи та цінні речі. Робилося це за «класичною» злодійською схемою. Спочатку зловмисник чи зловмисники розбили скло задніх лівих дверей авто, а потім дістали звідти найцінніше та на-кивали п'ятами.

Деякі місцеві жартівники тепер іронізують. Мовляв, у такий спосіб «шанувальники» з великої дороги перевіряли слова одного з хітів «Дзідзьо» під назвою «Каділак», з'ясовуючи, хто ж приїхав у Полтаву на такій іномарці... Та виконавцям популярних пісень сьогодні не до жартів. Адже зі згаданого автомобіля, за інформацією прес-служби обласної міліції, викрали сумку з грошима, в якій було 27,5 тис. доларів і 120 тис. гривень, а також планшет, документи, золоту і платинову банківські картки.

За попередніми підрахунками, загальна сума збитків від крадіжки становить 530 тис. грн. Згідно з поясненнями потерпілого, гроші належали гурту як юридичній особі і перевозилися в Київ для оплати зйомок відеокліпа. За фактом крадіжки у великих розмірах відкрито кримінальне провадження. Зловмисникам «світить» від 5 до 8 років позбавлення волі.

Василь НЕЙЖМАК.

Попередили про вимкнення світла

В Івано-Франківській області вимикатимуть електроенергію через аварійне відключення енергоблоку на Запорізькій АЕС. Про це повідомили у прес-службі «Прикарпаттяобленерго» і першими відключили на дві години двох місцевих промислових споживачів.

Аварійне відключення призвело до дефіциту потужностей в енергосистемі, який неможливо покрити. Для збереження цілісності єдиної енергосистеми, світло вимикатимуть не тільки в області, а по всій Україні за запровадженнями графіками. Енергокомпанія закликає з розумінням пос-

тавитися до даної ситуації, а також звертається до побутових споживачів з проханням не перевантажувати мережі у години пік. Детальнішу інформацію можна дізнатися за телефоном кол-центру 0 800 50 40

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

Порт готується до навігації

У зв'язку зі збільшенням вантажопотоку в Одеській області почалися роботи з поглиблення дна на підходному каналі Білгород-Дністровського порту. Всього заплановано витягти 200 тис. куб. м ґрунту, що дасть можливість суттєво збільшити прохідне осідання на морській частині каналу.

«На сьогодні через шторми глибини на морському каналі порту наблизилися до своєї критичної точки, — коментує начальник відділу капітального будівництва й експлуатації каналів і акваторій Адміністрації морських портів України Олександр Никодим». За його словами, Білгород-Дністровський порт одержав можливість подальшого розвитку з мінімальними затратами завдяки наявності в АМПУ власного спеціалізованого флоту.

Кращим бухгалтером визнано одесита

Міністерство фінансів України підбило підсумки 2-го Всеукраїнського конкурсу «Кращий бухгалтер України». Серед працівників бюджетної сфери кращим став представник Одеси Валерій Шашерін, що трудиться у військовій частині А4502. Йому довелося обстоювати чемпіонський титул у завзятій боротьбі з фахівцями із усіх регіонів України. Переможець конкурсу показав блискучі знання, а також уміння правильно вести документацію та складати бухгалтерські звіти.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...«Швидка» прискорюється

Унікальну диспетчерську службу швидкої медичної допомоги найближчим часом обіцяють відкрити в Дніпропетровську. Вартість розробленого місцевими вченими проекту в десятки разів нижча, ніж закордонні аналоги.

За словами керівника департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Ігоря Македонського, зв'язок з диспетчерською здійснюватиметься, як і колись, — по номеру «103», але він буде безперервним і оперативним. У кожного водія або лікаря служби — спеціальний планшет, на який надходить необхідна інформація про виклик. А диспетчер одержує можливість щохвилини відстежувати рух автомобіля.

Крім того, чиновник відзначив, що в деяких медзакладах регіону вже введені в експлуатацію мережі доступу за технологією Wi-Fi. Це військовий госпіталь, дитяча обласна лікарня. На черзі — Дніпропетровська міська лікарня № 4 і № 16, онкологічний центр на вул. Гавриленка.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

...майбутній ліс уже порахували

У підприємствах Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства вирощено майже 28 мільйонів стандартних сіянців сосни, 8,5 мільйона дуба, майже мільйон ялин. У теплицях та розсадниках чекають весни також 108 тисяч сіянців модрини та 182 тисячі вільхи. Такі підсумки «перепису», що його лісівники проводять щоосені, бе-

ручи до уваги висоту, розвиненість кореневої системи, наявність верхівкової бруньки. Крім цього, в лісгоспах виростили сіянці горіха, липи, клена, горобини. Із чагарникових найбільш поширені: шипшина, калина, ліщина та бирючина.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

На знімку: ось так, із теплиці, починається майбутній ліс.

Фото автора (з архіву).

...Солонка — краще спортивне село держави

Команда територіальної громади села Солонка Пустомитівського району (Львівська область) стала переможцем Всеукраїнських фінальних змагань серед спортивних колективів сільських і селищних рад «Краще спортивне село України 2014 року», що відбулися на Вінниччині.

На змагання прибули команди з усіх регіонів, крім Криму й Донеччини. Колективи мірялися силами у спорткомплексі «Колос». Тут на Вінниччині традиційно організовують турніри серед колективів сільських і селищних громад 15 останніх років. Торік переможцем змагань «Краще спортивне село України» стала команда з села Северинівка Жмеринського району. Цього разу северинівцям вдалося закріпитися тільки на сьомій сходинці. Друге місце у нинішніх фінальних поєдинках дісталось спортсменам із села Хомутець Миргородського району Полтавщини, третьою фінішувала команда села Великий Дальник Біляївського району Одещини.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

На Хмельниччині, у Теофіполі, двоє хлопців назвалися біженцями і вкрали у пенсіонерки шість тис. гривень. (Ірина КОЗАК)

У кафедральному соборі Касперовської ікони Божої Матері, що у Миколаєві, відбулася молитва за Україну. Її учасники організували збір коштів для української армії, повідомляє наш власкор Ірина НЕЖИГАЙ

Дзвони пам'яті

У ніч з суботи на неділю на столичному Майдані Незалежності зібралися тисячі людей, аби пригадати, як рік тому мирну акцію протесту жорстоко розігнали силовики.

Атмосферу тих днів допомагали відтворити жовто-сині стяги та прапори ЄС, на великих екранах демонстрували ролики із кадрами буремних днів, які довелося пережити учасникам Євромайдану, а в залізних бочках, як і рік тому, палало багаття.

Офіційне дійство розгорталося на імprovізованій сцені, розташованій біля стели Незалежності. Тут виголошували промови міжнародні експерти, економісти та громадські діячі. До народу зверталися також люди мистецтва, літератори, духовенство, молодь, яка підтримує обраний нами шлях у Європу. «Ключ до успіху України — це реформи і єдність, — з такими словами звернувся до наших співвітчизників посол Литви Пятрас Вайтекунас. — І ми готові вам допомогти у кожному кроці на шляху до Єв-

ропи». Закінчив свій виступ іноземець вигуком «Слава Україні! Героям слава!».

Посол ЄС в Україні Ян Томбінський звернувся до українців із закликом зробити все, аби жертви не були марними. Результатом таких дій, на його думку, має стати сильна держава у складі об'єднаної Європи. До учасників акції звернувся скайпом экс-комісар ЄС з питань розширення

Європейської політики сусідства Штефан Фюле. Він звернув увагу на те, що рік тому Майдан символізував право на вільне вираження думки та можливість зібрання громадян для висловлення незгоди з діями влади. За словами політика, багато дипломатів з усього світу виявили свою солідарність з Україною, виставивши в ці дні на своїх сторінках у соцмережах фото-спо-

гади з тих подій. У дійстві, присвяченому пам'ятній ночі, очікували побачити й російського співака Андрія Макаревича, однак він звернувся до людей з листом, який зачитали зі сцени. Натомість російський економіст Андрій Ілاریонов зумів приїхати, щоб особисто підтримати українців.

Уранці учасники зібрання на Майдані пройшли ходом до Михайлів-

ської площі. Люди несли в руках дзвоники, які нагадували про дзвін церковний. У ніч, коли над невинними чинилася кривава розправа, собор прихистив людей, які шукали порятунку. Разом з усіма цієї неділі у Михайлівському Золотоверхому молився і Президент Петро Порошенко (на знімку). «Не міг не прийти зранку з дружиною до Михайлівського собору, — сказав він. — Рік тому, після того як спецпризначенці били та вбивали мирних студентів на Майдані, цей Храм став першим прихистком для постраждалих, а згодом і одним з головних центрів та символом Революції Гідності. Ці події назавжди закарбувалися в моєму серці».

Відтоді минув рік. За словами ведучої Ночі пам'яті Руслани Лижичко, «нині Майдан повертається до тієї атмосфери, яку тоді знищили, розігнали». «Саме ці світлі обличчя, цей світлий стан полили кров'ю і запалили всередині вже бажання помсти», — зауважила вона. Тепер співачка мріє, щоб цей гнів та почуття помсти минулися, а в українців залишилося те світле, що в них було.

Надія СМІАН.

Фото
Миколи ЛАЗАРЕНКА
(прес-служба Президента України).

«Байки» від терористів

Брехня про «всюдисущість» повстанців і розстріли малюків стає дедалі абсурднішою

Днями в Інтернеті з'явилася відеозвернення ватажка одного з бандформувань так званої ДНР Ігоря Безлера, більш відомого за прізвиськом «Бес». Останній донедавна був «хазяїном» Горлівки, а потім загадково зник, посіявши шлейф чуток про конфлікт із російськими військовими, смерть, поранення тощо. Сидячи на дивані поруч з ще одним «похованим» бойовиком на прізвисько «Шаман», Без-

лер намагається перекопати всіх у причетності до поставок зброї в «ДНР» і «ЛНР» керівників української держави. Та все ж головний месидж таких звернень, здається, інший. Ось, мовляв, нас із «Шаманом» уже не раз зараховували до мертвих, а ми сидимо перед вами живі-здорові й невловимі...

Для більшої «переконливості» такого твердження Безлер назвав навіть регіон, де нібито записува-

ли відеозвернення і звідки він «передає привіт». За його словами, це «одна цікава область, де цар Петро шведського короля побив». Натяк на Полтавщину більше, ніж прозорий. Однак жодних реальних ознак перебування терористів саме тут на відео не видно, що, власне, порушує всі канони подібного «жанру». Адже з таким успіхом можна було б говорити про їхній візит, скажімо, на Місяць чи Марс...

Це дало підстави народному депутату Антону Герашенку зіронізувати з цього приводу. На своїх сторінках у соцмережах він нагадав про те, що в Північній війні, яка тривала понад 20 років, цар Петро I воював із королем Карлом XII в основному на території сучасної Ленінградської області Росії... «Мабуть, там Бес і проходить нині курси підвищення кваліфікації ГРУ, давнім «замороженням» агентом якого він є», — зазначив пан Герашенко.

До речі, це вже не перша «байка» від терористів та їхніх російських покровителів із «прив'язкою» до Полтавщини. Кількома днями раніше сумнозвісний пропагандистський

сайт «Русская весна» (девіз якого «Тільки проверенная информация») з посиланням на «воєнкор» ополчення «Борисича» опублікував іще «достовірнішу» страшилку про розстріл «українами» в Полтавській області родини «ополченця». Останній нібито воює за «руський мір» на передовій, а в цей час у нього вдома «фашисти» розстріляли його «сестру, її чоловіка, маму і півторамісячну (!) племінницю». І знову «найточніші» дані про час і місце приголомшуючого жахиття — «вночі у будинку невеликого селища»...

«Таку ахінею неможливо навіть коментувати, — зазначив начальник відділу зв'язків із громадськіс-

тю обласної міліції Юрій Сулаєв. — Вигадувати «серійне» вбивство відразу чотирьох осіб за умов, коли у всіх «невеликих селищах» і селах правоохоронці фіксують навіть дрібні крадіжки, можуть лише ті, хто веде інформаційну війну проти України». При цьому професійні інформаційні кіляри, здається, розуміють, що їхнім байкам про розп'ятіх чи розстріляних на Донбасі кровожерливими «українами» хлопчиків тамтешні мешканці вірять дедалі менше. Тож «географію» примитивної брехні їм доводитись постійно розширювати.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтава.

Плани «на вчора». Але ще можна встигнути

Очевидно, вогонь війни на сході України сам собою не згасне. Україна сама має бути готова до подальшого відбиття агресії Росії. Зараз навіть поверхневий аналіз нинішньої ситуації дає невітніші висновки, стверджує народний депутат від фракції «Народний фронт», координатор групи «Інформаційний спротив» Дмитро Тимчук. Серед очевидних «мінусів» протидії агресорові аналітик називає такі:

— Так зване «перемир'я» нами використовується винятково для розв'язання ситуативних проблем, без прицілу на перспективу, та й то вкрай неефективно. Система управління залишається в первісному постсовковому вигляді. В системі забезпечення світла пляма — хіба що робота волонтерів.

— «Легалізація» добровільних батальйонів — це чудово. Але необхідно формувати нові частини, насамперед — механізовані бригади, а також танкові й артилерійські підрозділи. Озброєння для цього є на базах зберігання, варто лише активізувати процес його відновлення силами «оборонки». До того ж слід активніше вести переговори із сусідами — колишніми «побратимами» по соцтабо-

ру, в яких у запасі досить старого радянського озброєння.

— Незадовільна робота зі створення підготовлених резервів. Не можна воювати, їх не маючи (згадаємо той же Іловайськ). Сьогодні наші навчальні центри, починаючи з одного із найбільших у Європі — 169-го, повинні бути забиті під зав'язку. Цього не спостерігається. Звідки брати резерви? Міноборони радіє: з червня в армію прийшло дві тисячі контрактників. Але цього недостатньо. Потрібна нова хвиля мобілізації.

На думку Дмитра Тимчука, ми не маємо права розраховувати необхідні сили для протистояння агресорові, виходячи винятково з розрахунку, що потрібно стримувати нинішні 23—25 тис. російсько-терористичних військ на Донбасі. По-перше, що робити, якщо Кремль уведе додатково 14—16 тис. (це чисельність військ, які можуть бути введені без особливих проблем протягом декількох днів)? По-друге, не можна розраховувати свої сили, виходячи тільки з оборони. Колись треба буде й наступати.

Усе це треба було робити вчора. Але час ще є. Головне — його не упустити.

Ольга ВІТЕР.

У знеструмлених населених пунктах відновили подачу електроенергії

У селі Трьохізбенка Новоайдарського району, а також у селищі Чорнухине Попаснянського району вдалося відновити електропостачання. Як уже повідомлялось, у Трьохізбенці світла не було майже місяць, а газу — майже півтора місяці. Щоб уникнути гуманітарної катастрофи, місія ОБСЄ домовилася з бойовиками про встановлення «мирного коридору» для ремонтних бригад. Однак газовиків і електриків, які вийшли на нейтральну територію з білими прапорами й у спеодязі, обстріляли, тому відновити лінії життєзабезпечення не вдалося. Місію ОБСЄ було провалено.

Керівництво облдержадміністрації почало шукати інших посередників, діяти іншими шляхами, і цього разу домовленості спрацювали. Електрики ліквідували неполадки, і в Трьохізбенку нарешті подали світло. Відновлено також подачу центральної води, а от газопровід полагодити поки що не вдається. Тут дуже серйозні ушкодження. Крім того, вдалося відремонтувати центральний трансформатор у Чорнухиному. В селище, яке майже два тижні було без світла, тепер подається електроенергія й вода.

Тепло й гарячу воду від ДТЕК Луганська ТЕС одержали також усі будівлі й житлові будинки міста Щастя. Співробітники ДТЕК провели аварійно-відбудовні роботи на головному колекторі та магістральних теплотрасах. Також енергетики надали допомогу міському комунальному підприємству

ФАКТ

3 8 серпня ТЕС працює в режимі виділеного енергоострова — станція повністю відрізана від об'єднаної енергосистеми України. У разі зупинення станції область порине в п'тьму.

постачання. Енергетики відразу ж приступили до відновлення теплотраси. Промержання теплосистеми загрожувало Щастю техногенною катастрофою.

«Ті, хто циліється й стріляє по станції, не думають, що влучають у людей — тисячі мешканців Щастя два зимові дні перебували у квартирах з холодними батареями. Щоб увімкнути теплотмережу в робочий режим, енергетики нашої ТЕС працювали дві доби. Ще кілька таких обстрілів — і теплотрасу вже буде неможливо латати й відновлювати, — зазначив в. о. директора Луганської ТЕС Станіслав Валантир. — У 2011 році ДТЕК виділила місту Щастя 1 млн. грн., і на ці кошти ми замінили трубопроводи і засувки теплотмережі на нові, вперше застосували сучасні теплоізоляційні матеріали. Нині реконструйована міська теплотраса, термін життя якої ми передбачили в 30—40 років, прострілена в сотнях місць».

Наразі ДТЕК Луганська ТЕС продовжує працювати в штатному режимі й виробляє електроенергію для Луганської області, попри складну обстановку в регіоні й часті обстріли території станції.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Олександр КОНДРАШОВ: «Універсальний бій дозволить виховати здорове покоління та підвищити безпеку військових»

Останніми роками здоровий спосіб життя та виховання фізично міцної та патріотично налаштованої молоді стали стратегічними пріоритетами державних інтересів країн цивілізованого світу. Для України, яка опинилася в складних геополітичних умовах, сьогодні вкрай важливо зробити все можливе задля збереження життя та мінімізації жертв серед учасників АТО і призовників.

Одним з ефективних кроків на шляху до зміцнення обороноздатності України може стати універсальний бій — самостійний вид спорту, що тісно пов'язаний з розвитком різних видів бойових єдиноборств. Ця спортивна дисципліна має увійти до навчальних програм Міністерства освіти та силових відомств держави. Ініціативу вже схвалили керівники Міністерства оборони, МВС та інші силові. Цього тижня пропозиції щодо розвитку універсального бою в державі надіслано Президенту України Петру Порошенку.

Що таке універсальний бій та які кроки потрібно зробити державі під час урядових реформ? Про це ми поговорили з ініціатором ідеї президентом Європейської континентальної Міжнародної та Української спортивної федерації «Універсальний бій» Олександром Кондрашовим (на знімку).

— Олександрі Миколайовичу, розкажіть, будь ласка, про особливості універсального бою. Чим він відрізняється від інших єдиноборств?

— На сьогодні універсальний бій є одним з видів єдиноборств, що найдинамічніше розвиваються. Зазвичай програма змагань складається з двох частин. Перша — це подолання смуги перешкод, куди входять метання ножа і стрільба з пневматичної зброї. Друга частина — безпосередньо бій на рингу, де спортсмен повинен провести два раунди. Під час бою спортсменам дозволяється завдавати ударів ногами і руками, використовувати задущливі і больові прийоми.

Універсальний бій у світі не має альтернативи. Як самостійний вид спорту він тісно пов'язаний з розвитком різних видів бойових єдиноборств. Крім того, займаючись цим видом спорту можуть всі без виключення — дорослі та діти, чоловіки та жінки.

У зв'язку з тим, що у цьому виді спорту основний акцент іде на динаміку (постійні активні рухи як під час подолання смуги перешкод, так і під час бою у ринзі), завдання універсального бою полягає у розвитку та вдосконаленню у спортсменів, звичайно ж, фізичної підготовки, тактики та стратегії ведення бою у ринзі та в деякій мірі подолання смуги перешкод, розвитку активного та швидкого мислення, реакції, а також удосконалення навичок бойових єдиноборств.

Крім того, останніми роками універсальний бій стає дедалі популярнішим видом спорту серед молоді. Так, у жовтні 2014 року, молодіжна збірна України стала чемпіоном світу під час міжнародних змагань з єдиноборств, що відбулися в Туреччині.

— Окрім Європейської Федерації ви очолюєте Українську спортивну Федерацію універсального бою. Розкажіть про неї більш детально: чим займаєтесь, які є здобутки?

— Українська спортивна федерація «Універсальний бій» була заснована у 2000 році як

всеукраїнська громадська організація. Нині Федерація має свої відокремлені підрозділи у 18 областях України та місті Києві. Українські спортсмени беруть участь як у національних, так і міжнародних змаганнях з універсального бою практично з моменту заснування. Крім того, завдяки нашим зусиллям значна кількість чемпіонатів міжнародного рівня з універсального бою проходили в Україні.

Протягом 2014 року збірна України з універсального бою взяла участь у чотирьох чемпіонатах світу та чотирьох чемпіонатах Європи. Та за підсумком цих змагань здобули 151 медаль різного гатунку.

Обличчям Федерації та її гордістю є збірна України з універсального бою серед дорослих, левова частина якої скла-

долучити до занять універсальним боем не лише представників МВС України, а й усіх силових відомств держави.

З цього приводу, 20 березня 2013 року, у Києві відбувся круглий стіл, під час якого представники Міністерства оборони, СБУ, Податкової міліції та інших силових відомств погодили рішення про те, що турнір «Крапові берети» у 2014 році стане першим всеукраїнським змаганням серед військовослужбовців та правоохоронців.

Проте у зв'язку з ситуацією, що склалася у нашій країні у лютому 2014 року, зазначений турнір, на жаль, не відбувся.

— Сьогодні ви пропонуєте використати цей вид єдиноборства як основу для підготовки призовників та перепідготовки військовослужбовців, що проходять службу в

зони АТО, він має в обов'язковому порядку пройти курс з універсального бою, що дозволить йому якісно виконати бойовий наказ та одночасно зберегти своє життя та життя товаришів. Універсальний бій має стати своєрідним курсом молодого бійця. До речі, багато з наших спортсменів сьогодні служать на Донбасі. Багато з них нагороджено відзнаками та медалями за бойові заслуги. А нещодавно, неодноразового чемпіона світу з універсального бою Олексія Зубача, що захищає країну на сході, Президент України нагородив орден Данила Галицького. Наша Федерація готова сьогодні надати фахівців для підготовки інструкторів з універсального бою та повністю забезпечити організацію навчального процесу. І до речі, нашу ініціативу вже підтримали керівники силових міністерств України.

— Як ви бачите організацію навчального процесу?

— Як я вже казав, нещодавно ми провели круглий стіл за участю представників Міноборони, МВД, СБУ, інших відомств, під час якого попередньо було схвалено ініціативу щодо вивчення універсального бою до навчальних програм силових міністерств. Був також схвалений методичний посібник, який визначає механізми застосування елементів універсального бою в системах середньої та вищої освіти, бойової та фізичної підготовки військовослужбовців та бійців спеціальних підрозділів силових відомств країни.

Отже, в листі на ім'я Президента України, ми визначили кілька основних етапів із запровадження цих механізмів.

По-перше, сьогодні вкрай необхідно розробити державну цільову програму щодо вивчення універсального бою, як обов'язкового виду спорту, до навчальних програм Міністерства освіти, Міністерства молоді і спорту, Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ інших силових міністерств.

По-друге, для розробки та впровадження дер-

жавної цільової програми пропонуємо створити при Раді національної безпеки та оборони України робочу групу, до якої доцільно ввести представників федерації, профільних заступників міністрів освіти, молоді і спорту, силових міністерств на чолі з заступником секретаря РНБО України.

Щодо практичних кроків, то на першому етапі реалізації програми ми пропонуємо ввести універсальний бій до програми підготовки військовослужбовців, що проходять службу у зоні АТО як обов'язковий заліковий предмет (курс молодого бійця). На наше переконання, це дасть змогу суттєво підвищити професійну підготовку українських воїнів та значно скоротити кількість жертв під час бойових дій.

На другому етапі необхідно ввести універсальний бій до навчальних програм вищих навчальних закладів, в межах військових кафедр. А в тих вузах, в яких немає військових кафедр, ввести універсальний бій до програм фізичної підготовки студентів двох останніх курсів навчання, з обов'язковим іспитом під час державних екзаменів.

На третьому етапі пропонуємо ввести універсальний бій у навчальні програми старших класів загальноосвітніх шкіл, побудувати мережу закладів з позашкільного фізкультурно-спортивного виховання за нормами універсального бою.

Я переконаний в тому, що багаторічний досвід та міжнародне визнання досягнень Української спортивної Федерації «Універсальний бій» допоможуть нашій країні не лише міцніше та професійніше стримувати зовнішніх та внутрішніх агресорів, а й сприятимуть вихованню здорового способу життя підрастаючих поколінь, що, повторюсь, повинно стати стратегічним завданням держави.

Олександр ВОЛОДИМИРСЬКИЙ.
Фото надане Українською спортивною федерацією «Універсальний бій».

З ПОШТИ

«Вона для нас як вогник»

«Знову гуде літак, знову наближається. Та я не дозволю бомбити мою рідну землю. Вогонь!» — такі кошмари дотепер сняться колишній зенітниці 3-го зенітного кулеметного полку Семенченко Тетяні Іванівні... А вчора, 1 грудня, нашій прекрасній сусідці виповнилося 90 років!

Ми всі з вдячністю шлем нашій тьоті Тані низький уклін. Вона все своє життя присвятила дітям, бо працювала в дитячому садку. Вже давно виросли ці «малюки», та вони досі з любов'ю і теплом згадують свою виховательку. Тепер вона віддає своє життя і любов дочці, онукам і правнукам. Тетяна Іванівна для нас, сусідів, як вогник, який запалює і наші серця! А ще Тетяна Іванівна — віддана передплата-ниця «Голосу України». І на сторінках її улюбленої газети ми від усієї душі хочемо побажати їй здоров'я, зберегти бадьорість духу та любов до людей.

Щастя Вам, дорога наша тьотя Таня.

Ваші сусіди.

Київ.

Оточили увагою та турботою

Після проходження курсу лікування в районній лікарні Менський відділ соціального забезпечення надав мені путівку для оздоровлення до санаторію «Перемога», що на Київщині. Привітність та щирість його працівників я відчув, щойно переступив поріг закладу, — в реєстратурі.

Розмістили нас по двоє. Як справжній господар, першим до кімнати зайшов завідувач відділення Олександр Миколайович Єщенко. Він уважно розпитував нас про здоров'я і запевнив: якщо потрібно, — завжди допоможе.

Із таким теплом та турботою ставилася до нас і головний лікар Людмила Василівна Горобець. Вона всіяко намагалася підтримати кожного, хто до неї звертався. Надзвичайно доступно і гарно роз'яснювала хворим, як правильно лікуватися, що і коли потрібно робити. Відчувається, що Людмила Василівна — надзвичайно доброї душі людина.

До Людмили Михайлівни Жаваги — лікаря-дієтолога постійно приходили відпочивальники. Заходив консультуватися до неї і я, про здоров'я послухав, які ліки і як приймати. Від неї, бачив, усі виходили із вдячністю за допомогу.

Пишу ці рядки і ловлю себе на думці, що за зцілювальну роботу, душевне тепло та людську щирість величезну подяку хотів би висловити кожному лікарю і медсестрі санаторію.

Іван БУРИЙ.

Гусавка
Менського району
Чернігівської області.

ПрАТ «Страхова компанія «Форте Лайф» (адреса: 01054, м. Київ, вул. Павлівська, 17, під'їзд 3, ЄДРПОУ 33940722) повідомляє про завершення процесу передачі страхового портфелю від ПАТ «Компанія страхування життя «Унілайф» (ЄДРПОУ 25343681).

Передача страхового портфелю відбулася шляхом підписання відповідного договору між ПАТ «КСЖ «Унілайф» та ПрАТ «СК «Форте Лайф». У зв'язку з чим, всі договірні зобов'язання, підписані від імені ПАТ «КСЖ «Унілайф», зберігаються, а всі права та обов'язки за раніше укладеними договорами страхування покладаються на ПрАТ «СК «Форте Лайф».

Додаткова інформація за тел. (044) 591-19-58.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо деяких питань спадкування

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

1) частину першу статті 1269 після слів «подати нотаріусу» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування»;

2) частину другу статті 1272 після слова «нотаріусу» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування»;

3) друге речення частини першої статті 1273 після слів «подається нотаріусу» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування»;

4) частину другу статті 1283 викласти в такій редакції:

«2. Нотаріус або в сільських населених пунктах - уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини за заявою спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходів до охорони спадкового майна»;

5) частину першу статті 1288 після слів «призначений нотаріусом» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування»;

6) частину першу статті 1297 після слів «звернутися до нотаріуса» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - до уповноваженої на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування»;

7) частину першу статті 1300 після слова «нотаріус» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування».

2. У Законі України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383; 2005 р., № 42, ст. 464; 2009 р., № 13, ст. 161, № 29, ст. 392):

1) статтю 14 доповнити частинами восьмою та дев'ятою такого змісту:

«Уповноважені посадові особи органів місцевого самоврядування забезпечують збереження та архівування документів нотаріального діловодства та архіву, що стосуються нотаріальних дій з оформлення спадщини, відповідно до вимог, встановлених для нотаріусів.

Уповноважені посадові особи органів місцевого самоврядування ведуть встановлену статистичну звітність та подають її Головному управлінню юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головним управлінням юстиції в областях, містах Києві та Севастополі»;

2) у статті 37:

у частині першій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«У сільських населених пунктах уповноважені на це посадові особи органу місцевого самоврядування вчиняють такі нотаріальні дії»;

доповнити пунктами 6 та 7 такого змісту:

«6) видають свідоцтва про право на спадщину;

7) видають свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя»;

після частини першої доповнити двома новими частинами такого змісту:

«Дії, передбачені пунктами 6 і 7 частини першої цієї статті, вчиняють уповноважені посадові особи органу місцевого самоврядування, які мають вищу юридичну освіту, досвід роботи у галузі права не менше трьох років, пройшли протягом року стажування у державній нотаріальній конторі або приватного нотаріуса, завершили навчання щодо роботи з єдиними та державними реєстрами, що функціонують в системі Міністерства юстиції України, та склали іспит із спадкового права у порядку, встановленому Міністерством юстиції України.

Контроль за організацією нотаріальної діяльності уповноважених на це посадових осіб органів місцевого самоврядування, дотриманням ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконанням правил нотаріального діловодства здійснюється Міністерством юстиції України».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною четвертою;

3) у статті 60:

перше речення частини першої викласти в такій редакції:

«Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, за місцем відкриття спадщини за заявою спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходів до охорони спадкового майна, коли це потрібно в інтересах спадкоємців, відкаждоержувачів, кредиторів або держави»;

частину другу виключити;

частини третю і четверту викласти в такій редакції:

«За заявою спадкоємців або за повідомленням громадян, підприємств, установ, організацій заходи щодо охорони спадкового майна можуть вживатися нотаріусами або посадовими особами органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, за місцезнаходженням цього майна з повідомленням про вжиті заходи нотаріуса або посадової особи органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальні дії, за місцем відкриття спадщини.

У разі одержання від суду рішення про оголошення фізичної особи померлою державний нотаріальний архів передає це рішення нотаріусу або посадовій особі органу місцевого самоврядування, уповноваженій на вчинення нотаріальних дій, за місцем відкриття спадщини для вжиття заходів з охорони спадкового майна»;

4) текст статті 63 викласти в такій редакції:

«Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, отримавши від спадкоємців повідомлення про відкриття спадщини, зобов'язана повідомити про це тих спадкоємців, місце проживання або роботи яких відоме.

Нотаріус або посадова особа органу місцевого са-

моврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, також може зробити виклик спадкоємців шляхом публічного оголошення або повідомлення у пресі»;

5) у статті 64:

абзац перший частини першої після слова «Нотаріус» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій»;

частини другу і третю після слова «нотаріус» доповнити словами «або посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій»;

6) частину другу статті 65 після слова «нотаріус» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій»;

7) частину першу статті 66 після слова «нотаріусом» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - посадовою особою органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальні дії»;

8) у статті 67:

друге речення частини другої після слова «нотаріусу» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування»;

частину третю після слова «нотаріус» доповнити словами «або уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування»;

після частини третьої доповнити вісьмома частинами такого змісту:

«Свідоцтво про право на спадщину на земельну частку (пай) після смерті фізичних осіб, евакуйованих із зони відчуження, відселених із зони безумовного (обов'язкового) або зони гарантованого добровільного відселення, а також громадян України, які самостійно переселилися з територій, що зазнали радіоактивного забруднення, і на момент евакуації, відселення або самостійного переселення були членами колективних або інших сільськогосподарських підприємств, а також пенсіонерів з їх числа, які проживали у сільській місцевості, може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі трудової книжки члена колективного або іншого сільськогосподарського підприємства чи засвідченого належним чином витягу з неї, за наявності в ній відповідного запису, чи рішення суду, яке набрало законної сили, про членство в колективному або іншому сільськогосподарському підприємстві, що розташовувалося на цій території.

Свідоцтво про право на спадщину на земельну частку (пай) після смерті фізичних осіб може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі сертифіката на право на земельну частку (пай) чи договорів купівлі-продажу, дарування, міни, чи свідоцтва про право на спадщину, чи рішення суду про визнання права на земельну частку (пай).

Свідоцтво про право на спадщину на земельну ділянку може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі правовстановлюючих документів (цивільно-правових угод щодо відчуження земельної ділянки, свідоцтва про право на спадщину), державного акта на право власності на землю.

Свідоцтво про право на спадщину на майно, що підлягає реєстрації, може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі правовстановлюючих документів (цивільно-правових угод щодо відчуження земельної ділянки, свідоцтва про право на спадщину), державного акта на право власності на землю.

Свідоцтво про право на спадщину на майно, що підлягає реєстрації, може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі правовстановлюючих документів та довідки зазначеного органу місцевого самоврядування з вкладенням характеристик будівлі, на яку видається свідоцтво.

Свідоцтво про право на спадщину на грошовий вклад, щодо якого вкладник зробив розпорядження банку (фінансовій установі), а також на грошовий вклад, щодо якого немає заповідального розпорядження, після смерті вкладника може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на загальних підставах.

Свідоцтво про право на спадщину видається після закінчення шести місяців з дня відкриття спадщини, а у випадках, передбачених частиною другою статті 1270 і статтею 1276 Цивільного кодексу України, - не раніше зазначених у цих статтях строків.

Видача свідоцтва про право на спадщину спадкоємцям, які прийняли спадщину, строком не обмежена».

У зв'язку з цим частину четверту вважати частиною дванадцятою;

9) частину першу статті 68 після слова «Нотаріус» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій»;

10) у статті 69:

частину першу після слова «Нотаріус» доповнити словами «або в сільських населених пунктах - посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій»;

частину другу після слова «Нотаріус» доповнити словами «або посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних

3. Абзац восьмий частини другої статті 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 47, ст. 251; 2003 р., № 38, ст. 313; 2004 р., № 2, ст. 6, № 11, ст. 140) доповнити словами «крім випадків визначення розміру податку при спадкуванні спадкоємцями першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення, а також при спадкуванні власності, вартість якої оподатковується за нульовою ставкою».

4. Частину п'яту статті 5 та абзац четвертий частини першої статті 13 Закону України «Про оцінку земель» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 15, ст. 229; 2013 р., № 25, ст. 251) після слова «спадкуванні» доповнити словами «(крім випадків спадкування спадкоємцями першої та другої черги за законом (як випадків спадкування ними за законом, так і випадків спадкування ними за заповітом) і за правом представлення, а також випадків спадкування власності, вартість якої оподатковується за нульовою ставкою)».

5. У Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 18, ст. 141; 2013 р., № 23, ст. 224; 2014 р., № 5, ст. 62):

1) частину першу статті 6 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«органі місцевого самоврядування сільських населених пунктів»;

2) у статті 9:

абзаци перший та другий частини першої після слова «нотаріус» доповнити словами «або посадова особа органу місцевого самоврядування сільського населеного пункту»;

частину другу доповнити абзацом такого змісту:

«Посадова особа органу місцевого самоврядування сільського населеного пункту як спеціальний суб'єкт здійснює функції державного реєстратора щодо реєстрації прав спадкоємців першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на успадковане ними нерухоме майно, а також щодо реєстрації прав власності на частку у спільному майні подружжя в разі смерті одного із подружжя»;

3) текст статті 30 викласти в такій редакції:

«1. Державні реєстратори, державні кадастрові реєстратори, нотаріуси, посадові особи органів місцевого самоврядування сільських населених пунктів, державні виконавці за порушення законодавства у сфері державної реєстрації прав несуть дисциплінарну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність у порядку, встановленому законом.

2. Дії або бездіяльність державного реєстратора, державного кадастрового реєстратора, нотаріуса, посадової особи органу місцевого самоврядування сільського населеного пункту, державного виконавця можуть бути оскаржені до суду.

3. Шкода, завдана органом державної реєстрації прав, державним реєстратором, державним кадастровим реєстратором, нотаріусом, посадовою особою органу місцевого самоврядування сільського населеного пункту, державним виконавцем фізичній чи юридичній особі під час виконання своїх обов'язків, підлягає відшкодуванню на підставі рішення суду, що набрало законної сили, у порядку, встановленому законом».

ІІ. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2016 року, крім пунктів 3 і 4 розділу І та пунктів 2 і 3 цього розділу цього Закону, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України:

до набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

забезпечити здійснення Міністерством юстиції України узагальнення практики і розроблення рекомендацій щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із видачею свідоцтв про право на спадщину, реєстрацією прав спадкоємців першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на успадковане ними нерухоме майно та методичних рекомендацій для використання їх при проведенні підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування, уповноважених на вчинення нотаріальних дій;

з метою надання населенню у сільських населених пунктах нотаріальних послуг, пов'язаних із видачею свідоцтв про право на спадщину уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування, забезпечити проведення Міністерством юстиції України навчання зазначених посадових осіб щодо роботи з єдиними та державними реєстрами, що функціонують у системі Міністерства юстиції України;

забезпечити надання методичної допомоги та здійснення Міністерством юстиції України контролю за вчиненням нотаріальних дій з видачі свідоцтв про право на спадщину уповноваженими на це особами органів місцевого самоврядування.

3. Органам місцевого самоврядування:

сприяти у проходженні навчання щодо роботи з єдиними та державними реєстрами, що функціонують у системі Міністерства юстиції України, посадовими особами органів місцевого самоврядування, уповноваженими на вчинення нотаріальних дій з оформлення спадщини;

сприяти у проходженні стажування посадовими особами органів місцевого самоврядування, уповноваженими на вчинення нотаріальних дій з видачі свідоцтва про право на спадщину, у державних нотаріальних конторах або у приватних нотаріусів протягом одного року.

Президент України
П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
20 жовтня 2014 року.
№ 1709-VII.

Щодо оновлення деяких тарифних планів та послуг ТОВ "АСТЕЛІТ"

ТОВ "АСТЕЛІТ", що надає послуги рухомого (мобільного) зв'язку під торговою маркою life:), повідомляє про наступні умови починаючи з 10.12.2014 р.:

1. У тарифному плані "Шалений день класичний": після кожного поповнення від 35 грн одним платежем нараховується 100 хвилин по 0,15 грн/хв. для дзвінків на номери мереж інших мобільних операторів України на 30 календарних днів.

2. У тарифному плані "Шалений день": після кожного поповнення від 35 грн одним платежем нараховується 100 хвилин по 0,15 грн/хв. для дзвінків на номери мереж інших операторів мобільного та фіксованого зв'язку України на 30 календарних днів.

3. У тарифному плані "Шалений день Безліміт": після кожного поповнення від 35 грн одним платежем нараховується 100 хвилин по 0,15 грн/хв. для дзвінків на номери мереж інших операторів мобільного та фіксованого зв'язку України на 30 календарних днів.

4. У тарифному плані "Вільний life:)" щоб здійснювати дзвінки на номери мережі life:) по 0 грн/хв протягом 30 календарних днів, абонент має поповнити рахунок на 40 грн або більше одним платежем, по 0 грн/хв протягом 7 календарних днів, поповнити рахунок від 10 грн одним платежем. В інших випадках вартість першої хвилини дзвінка на номери мережі life:) становитиме 0,69 грн, вартість наступних хвилин дзвінка включено у вартість першої хвилини.

5. У тарифному плані "Міжнародний life:)"

- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка на номери мереж операторів мобільного зв'язку Австрії, Бельгії, Болгарії, Великобританії, Данії, Ірландії, Ісландії, Литви, Мальти, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Румунії, Словаччини, Словенії, Таїланду, Угорщини, Фінляндії, Франції, Чеської Республіки, Швеції, Швейцарії становитиме 0,65 грн.;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка на номери мереж операторів фіксованого та мобільного зв'язку Грузії, Казахстану та Туреччини становитиме 0,40 грн. та 1,40 грн. відповідно;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Єгипту, Ірану, Нігерії, В'єтнаму та Узбекистану становитиме 0,75 грн.;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Киргизстану, Таджикистану, Таїланду і Туркменістану становитиме 1, 40 грн.,

- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Албанії, Андорри, Боснії і Герцеговини, Хорватії, Естонії, Латвії, Лівану, Ліхтенштейну, Люксембургу, Македонії, Монако, Чорногорії, Філіппін та Сирії становитиме 3,70 грн.;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Азербайджану, Білорусі та Об'єднаних Арабських Еміратів становитиме 3, 00 грн.

6. У тарифному плані "Міжнародний life:) 2012" та у послугі "Міжнародний life:)"

- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Киргизстану і Туркменістану становитиме 1,40 грн.;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Азербайджану, Афганістану, Анголи, Білорусі, Іраку, Лівану і Марокко становитиме 3,00 грн.;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка на номери мереж операторів мобільного зв'язку Албанії, Андорри, Боснії і Герцеговини, Естонії, Латвії, Македонії, Сербії, Сирії, Філіппін і Чорногорії становитиме 3,70 грн.;
- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до країн групи "Інші" (Алжир, Аргентина, Аруба, Багамські о-ви, Бангладеш, Барбадос, Бахрейн, Беліз, Бенін, Берег Слонової Кістки, Бермудські о-ви, Бірма, Болівія, Ботсвана, Бразилія, Бруней, Ефіопія, Ємен, Замбія, Індонезія, Кабо-Верде, Камбоджа, Камерун, Катар, Kenia, Кірибати, Колумбія, Коморські о-ви, Конго, Корея (Північна), Корея (Південна), Коста-Ріка, Куба, Кувейт, Кука о-ви, Лаос, Лесото, Ліберія, Ліван, Лівія, Мавританія, Маврикій, Макао, Малаві, Малі, Маршаллові о-ви, Мартинік, Мексика, Мікронезія, Мозамбік, Монголія, Намібія, Непал, Нідерландські Антильські острови, Нова Зеландія, Нова Каледонія, Нікарагуа, Нігер, Ніуе о-в, Оман, Пакістан, Палау, Палестина, Панама, Папуа Нова Гвінея, Парагвай, Перу, Південний Судан, Пуерто-Ріко, Руанда, Сальвадор, Сан-Маріно, Сан-Томе і Принсіпі, Самоа, Сейшельські острови, Сенегал, Сінгапур, Соломонові о-ви,

Сомалі, Сьєрра-Леоне, ПАР, Свазіленд, Святої Єлени о-в, Сен-Мартен, Сен-П'єр і Мікелон, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Люсія, Судан, Суринам, Східний Тимор, Тайвань, Танзанія, Того, Токелау, Тонга, Тринідад і Тобаго, Тувалу, Туніс, Уганда, Уругвай, Уолліс і Фортуна о-ви, Фіджі о-в, Фолклендські о-ви, Французька Гвіана, Французька Полінезія, Центральна-Африканська Республіка, Чад, Чилі, Шрі Ланка, Ямайка, Японія) становитиме 3,70 грн.;

- вартість однієї хвилини вихідного дзвінка до Габону, Гвінеї-Бісау, Зімбабве, Мадагаскару і Мальдівських о-вів становитиме 5,00 грн.

7. У тарифних планах "Вільний life:) максимум без поповнень", "Вільний life:)+-" вартість першого МБ мобільного Інтернет на добу становитиме 0,75 грн. Всі інші умови залишаються без змін.

8. Буде введено в дію послугу "Заплати за мій дзвінок", яка полягає у наданні можливості абонентам здійснювати дзвінки в мережі life:) за рахунок абонентів, що викликаються. Плата за кожний виклик, здійснений за допомогою послуги "Заплати за мій дзвінок" складає 0,59 грн та стягується з рахунку абонента, що викликається. Плата стягується у разі, якщо абонент, якому адресований дзвінок, надав згоду оплатити його вартість (шляхом натискання клавіші "1" на мобільному телефоні після прослухування голосового інформаційного повідомлення). Повна інформація про умови користування послугою на www.life.ua.

9. Абонентам (фізичним особам), які обслуговуються на умовах Prepaid або на умовах письмового договору про надання телекомунікаційних послуг і корпоративним абонентам, які обслуговуються на умовах попередньої оплати та які перебувають на території визначеній в Розпорядженні Кабінету Міністрів України № 1085-р від 07.11.2014 буде обмежений доступ до послуг на умовах післяоплати.

Тарифи наведено у гривнях з урахування ПДВ. Додатково утримується пенсійний збір у розмірі 7,5% на вартість послуг стільникового рухомого зв'язку без урахування ПДВ.

Детальні умови тарифних планів та послуг можна знайти на: www.life.ua. ТОВ "АСТЕЛІТ", 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 11, літера "А".

Публічне акціонерне товариство "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ" оголошує конкурс з реалізації майна банку іншим фінансовим установам шляхом відступлення прав вимоги за кредитними договорами, та договорами забезпечення виконання зобов'язань

1) Право вимоги за кредитним договором № Т-1024-04-КЗН від 30.05.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Антоненко Галиною Орестівною. Заборгованість за кредитом - 14395715,45 грн. Без забезпечення.

2) Право вимоги за кредитним договором № Т-1086-04-КА від 16.08.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Білим Володимиром Петровичем. Заборгованість за кредитом - 1955222,70 грн. Без забезпечення.

3) Право вимоги за кредитним договором № Т-1120-04-КЗН від 18.09.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Варфоломеевою Анжелікою Володимирівною. Заборгованість за кредитом - 153309,86 грн. Без забезпечення.

4) Право вимоги за кредитним договором № Т-91/НД від 27.03.2012 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Вехою Ларисою Анатоліївною. Заборгованість за кредитом - 2284,24 грн. Без забезпечення.

5) Право вимоги за кредитним договором № Т-1107-04-КА від 07.09.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Вороніним Анатолієм Олександровичем. Заборгованість за кредитом - 617581,26 грн. Без забезпечення.

6) Право вимоги за кредитним договором № Т-1146-04-КА від 24.10.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Галамагою Валентиною Петрівною. Заборгованість за кредитом - 601651,76 грн. Без забезпечення.

7) Право вимоги за кредитним договором № 147/5-КА-Т від 08.10.2008 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Гребенюком Олександром Андрійовичем. Заборгованість за кредитом - 1582,51 грн. (неустойка). Без забезпечення.

8) Право вимоги за кредитним договором № Т-1135-04-КА від 10.10.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Григоренко Валентиною Олексіївною. Заборгованість за кредитом - 125665,91 грн. Без забезпечення.

9) Право вимоги за кредитним договором № 1180-04-КЗН-Т від 27.11.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Дудкіним Вадимом Віталійовичем. Заборгованість за кредитом - 4067307,84 грн. Без забезпечення.

10) Право вимоги за кредитним договором № Т-23/6-КА від 27.12.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Євстаф'євим Євгеном Володимировичем. Заборгованість за кредитом - 11312,10 грн. Без забезпечення.

11) Право вимоги за кредитним договором № 943-04-КН від 27.02.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Кучменко Олександром Миколайовичем, та договорами забезпечення за кредитним договором № 943-04-КН від 27.02.2007 р. Заборгованість за кредитом - 5433352,22 грн. Застава:

- два будинки за адресою Київська обл.,Обухівський р-н, с. Тарасівка, вулиця Пушкіна;
- земельні ділянки: площею 0,2500 гектарів, площею 0,1585 гектарів, площею 0,2500 гектарів та площею 0,0899 гектарів що розташовані по вулиці Пушкіна, с. Тарасівка, Обухівського р-ну, Київської обл. Вартість застави за договором -3081856,00 грн.

12) Право вимоги за кредитним договором № 1349-04-КЗН-Т від 05.02.2009 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Дьоміною Іриною Василівною, та договорами забезпечення за кредитним договором № 1349-04-КЗН-Т від 05.02.2009 р. Заборгованість за кредитом - 128703,63 грн. Застава: гаражний бокс за адресою: м. Київ, вул. Анни Ахматової, буд.15-а. Вартість застави за договором - 333700,00 грн.

13) Право вимоги за кредитним договором № 952-04-КН від 07.03.2007 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Жаркевич Інною Сергіївною, та договорами забезпечення за кредитним договором № 952-04-КН від 07.03.2007 р. Заборгованість за кредитом - 740892,87 грн. Застава: однокімнатна квартира за адресою: м. Київ, б-р О. Давидова, буд. 19/1. Вартість застави за договором -577 500,00 грн.

14) Право вимоги за кредитним договором № 402-04-КН від 29.06.2005 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Приступкою Маринною Леонідівною, та договорами забезпечення за кредитним договором № 402-04-КН від 29.06.2005 р. Заборгованість за кредитом - 1042600,37 грн. Застава: домоволодіння за адресою: Києво-Святошинський район, с. Кременище, вул. Максимова, буд. № 9. Вартість застави за договором - 2036000,00 грн.

15) Право вимоги за кредитним договором № 621-04-КЗН від 08.02.2006 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та Глущенко Юлією Олександрівною, та договорами забезпечення за кредитним договором № 621-04-КЗН від 08.02.2006 р. Заборгованість за кредитом - 1485328,16 грн. Застава: трикімнатна квартира за адресою: м. Київ, вул. Багатовітська, буд. 34. Вартість застави за договором - 1971200,00 грн.

16) Право вимоги за кредитним договором № 3/2011-5 від 20.07.2011 р., укладеним між ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" та ФОП Сайханова Валентина Андріївна, та договорами забезпечення за кредитним договором № 3/2011-5 від 20.07.2011 р. Заборгованість за кредитом - 163775,04 грн. Застава: - двокімнатна квартира за адресою: Хмельницька обл., м. Старокосянтинів, вул. Острозького, буд. 17; - нежила будівля автозаправної станції разом із обладнанням у кількості 14 одиниць та земельною ділянкою площею 1448 кв. м., що знаходиться за адресою Хмельницька обл., м. Старокосянтинів, вул. Красовського, буд. 1/1. Вартість застави за договором -1260479,00 грн.

Об'єкти №№1-16 виставляється на перший конкурс.
Місцезнаходження об'єктів продажу №№1-16: 03680, м. Київ, вул. Боженка 86 літ. "Г".

Умови конкурсу:

- Конкурс проводиться окремо щодо кожного об'єкта продажу.
- Учасниками конкурсу не можуть бути Кредитні спілки.
- Конкурс щодо об'єктів №1-16 відбудеться за наявності двох учасників.
- Переможець конкурсу на підставі протоколу конкурсної комісії укладає договір відступлення прав вимоги за кредитними договорами, та договорами забезпечення виконання зобов'язань.
- Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України.

Ознайомлення з майном проводиться за його місцезнаходженням у робочі дні з 10.00 до 15.00.

Місцезнаходження конкурсної комісії: 03680, м. Київ, вул. Боженка 86 літ. "Г".

Прийом заяв та конкурсної документації на участь у конкурсі буде проводитись починаючи з 02 грудня 2014 року в робочі дні з 09.00 до 17.00 (у п'ятницю - до 16.00) за адресою: м. Київ, вул. Воровського, 51, офіс 11. (тел./факс (044) 482-07-42).

Кінцевий термін прийому заяв про участь у конкурсі (за три робочі дні до дати проведення конкурсу) - 11 грудня 2014 року, 17.00.

При цьому, конкурсна пропозиція подається в день проведення конкурсу в запечатаному непрозорому конверті з написом "Конкурсна пропозиція".

Зразок заяви про участь у конкурсі з переліком конкурсної документації, що додається до заяви, розміщено на сторінці <http://www.utsb.kiev.ua/ukr/news>.

Конкурс відбудеться за наявності заяв 17 грудня 2014 року о 12.00 за адресою: 03680, м. Київ, вул. Боженка 86 літ. "Г".

Товарна Біржа "Електронні торги України" (Продаж арештованого майна, майна банкрутів, заставного майна) Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ" оголошує аукціон з продажу на Товарній біржі "Електронні торги" активів, що обліковуються на балансі банку			
№ лоту з/п	Найменування активу	Оціночна вартість (з ПДВ), грн.	Гарантійний внесок/ грн. (в т.ч. ПДВ)
118639	Двоповерховий будинок площею 154,6 м ² на ділянці площею 0,067 м.кв. в Макарівському районі, Київської області	882665,10*	88266,51
118640	Будинковолодіння площею 114,5 м ² на ділянці 0,0607 га в м.Волочиск, Хмельницька обл.	452957,40*	45295,74
118641	Двоповерховий будинок площею 342 м ² . на ділянці 0,106га в с. Крюківщина, Києво-Святошинського р-н, Київської обл.	2120031,90*	212003,19
118642	Двокімнатна квартира 42,6 м ² в м.Кривий Ріг, на вул.Мелешкіна	171341,46*	17134,15
118643	Двокімнатна квартира 45,3 м ² в м. Києві, на вул. Маршала Жукова***	471301,20*	47130,12
118644	Підвальне приміщення площею 1 107,2 м ² , 38 кімнат в смт. Коцюбинське, м. Ірпінь, Київської обл.	4898596,03*	489859,60
118645	Земельна ділянка 2,9 га, в Київській обл., Васильківському районі, Порадівська сільська рада	933127,20*	93312,72
118646	Будинок площею 504,8 м ² на ділянці 0,101 га в с. Гнідин, Бориспільського району, Київської обл.	3355545,60*	335554,56
118647	Сервер IBM x3550 m3 - 1 шт.	6350,40	635,04
118648	Сервер IBM x3550 - 1 шт.	6350,40	635,04
118649	Шафа серверна - 1 шт.	30618,00	3061,80
118650	Шафа серверна IBM S2 42U - 1 шт.	10476,00	1047,60
118651	Шафа серверна IBM S2 42U - 1 шт.	10476,00	1047,60
118652	Банкомат NCR 5877 PersonaS-77 - 1 шт.	37422,00	3742,20
118653	Банкомат NCR 5887 PersonaS-87 - 1 шт.	26730,00	2673,00
118654	Банкомат NCR 5887 PersonaS-87 - 1 шт.	26730,00	2673,00
118655	Ваги електронні лабораторні AD-2000 - 1 шт.	2862,00	286,20
118656	Лічильник банкнот "Банкнота 1-KY" - 3 шт.	6274,80	627,48
118657	Детектор валюти "Спектр-Відео М" - 5 шт.	2759,40	275,94
118658	Пакувальник банкнот УНА 001-03 - 3 шт.	12538,80	1253,88
118659	Термінал - 8 шт.	5313,60	531,36
118660	Термінал Sagem EFT Smart - 8 шт.	5184,00	518,40
118661	Сейф депозитарний - 1 шт.	12960,00	1296,00
118662	Сейф банківський - 1 шт.	53330,40	5333,04
118663	Меблі та офісна техніка - 146 шт.**	15406,20	1540,62
118664	Меблі та офісна техніка - 11 шт.**	4301,14	430,11
118665	Меблі та офісна техніка - 68 шт.**	2363,36	236,34
118084	Монети - 170 шт.	87334,40	8733,44
118085	Монети - 16 шт.	4619,60	461,96
118086	Монети - 9 шт.	1922,40	192,24
118087	Монети - 18 шт.	7286,40	728,64
117699	Меблі - 1 шт.	2994,60	299,46
117707	Меблі - 4 шт.	1280,83	128,08
117708	Меблі - 5 шт.	1631,16	163,12
117710	Меблі - 16 шт.	3031,06	303,11
117711	Меблі - 16 шт.	1846,99	184,70
117712	Меблі - 20 шт.	1499,66	149,97
117713	Меблі - 46 шт.	2358,00	235,80
117714	Меблі - 60 шт.	2520,00	252,00
117767	Меблі - 5 шт.	971,33	97,13
117769	Меблі - 3 шт.	515,83	51,58
117770	Меблі - 8 шт.	1345,96	134,60
117771	Меблі - 7 шт.	1340,02	134,00
117776	Меблі - 5 шт.	2268,87	226,89
117777	Меблі - 3 шт.	936,00	93,60
* - лот виставляється для продажу на аукціоні за початковою ціною без ПДВ			
** - майно яке виставлене в даному лоті використовується продавцем і після реалізації буде передане покупцю лише після повної ліквідації Банку. Покупцю в обов'язковому порядку потрібно ознайомитися з станом майна до подачі заявки на участь в аукціоні.			
*** - у зв'язку з тим, що по об'єкту ведеться судово-претензійна робота та/або є прописані особи, покупцю в обов'язковому порядку потрібно ознайомитися з документами до подачі заявки на участь в аукціоні.			
**** - майно яке пропонується до реалізації, було у користуванні та має ознаки зносу.			
Час проведення аукціону: з 09 год. 00 хв. до 17 год. 00 хв. 17.12.2014 року.			
Місце проведення аукціону (електронних торгів): https://tbtu.com.ua			
Кінцевий строк прийняття заявок на участь: 15.12.2014 об 17 год. 00 хв.			
З детальним описом лотів та умов проведення аукціону можна ознайомитись на веб-сайті Організатора, використовуючи вищенаведений унікальний номер лоту.			
Умови продажу:			
Кожний учасник аукціону, який реєструється на аукціоні приймає "Правила проведення торгів (аукціону) з продажу майна банків щодо яких Фондом гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення про здійснення процедури ліквідації" та умови Публічного договору з учасником аукціону, тексти яких розміщені на веб-сайті Організатора аукціону.			
Переможець зобов'язаний сплатити ТБ "Електронні торги України" винагороду за проведення аукціону. Розмір реєстраційного внеску становить 17 грн. 00 коп.			
Реєстраційні та гарантійні внески учасники аукціону вносяться на поточний рахунок ТБ "Електронні торги України": код ЄДРПОУ 25219107, 26005010084881 в ПАТ КБ "Державний експортно-імпортерний банк України", МФО: 322313.			
Крок аукціону 1 % від початкової ціни лота.			
Переможець аукціону повинен затвердити протокол, підписати договір купівлі-продажу придбаного активу та провести повний розрахунок з продавцем протягом 10 календарних днів з дня наступного після закінчення аукціону. Банківські реквізити продавця: ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ", код ЄДРПОУ 26475516; р/р. № 32077418401 в Головному управлінні Національного банку України по м.Києву і Київській області; код банку 321024.			
За більш детальною інформацією та з приводу огляду майна звертатись до ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ" за адресою: 03680, м.Київ, вул. Казими́ра Малеви́ча (Боженка), 6.86 літ.Г, тел. роб. 094-440-02-61, моб.+380-67-601-23-55.			
Організатор аукціону: ТБ "Електронні торги України", ЄДРПОУ: 25219107, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного буд. 7 оф. 3, тел. (044) 537-22-82, працює щоденно крім вихідних з 09.00 до 18.00.			
Прийом заяв на участь в аукціоні (реєстрація учасників) проводиться на веб-сайті Організатора: https://tbtu.com.ua починаючи з дня публікації цього оголошення.			

Двадцять відсотків посівів озимого жита в північних областях перебувають у незадовільному стані. Ця ситуація обумовлена дефіцитом вологи в ґрунті в період сівби, а також заморозками у першій декаді листопада — «АПК-Інформ»

Одинадцята міжнародна конференція «Овочі та фрукти України-2014» відкриється 8 грудня в Києві — «АПК-Інформ: овочі та фрукти»

Шукають гречаних спекулянтів

Які втричі підняли ціну на крупу. А знайти не можуть

ТЕНДЕНЦІЇ

Це вже починає бути цинічно смішним: зі стабільною періодичністю у шість—десять місяців просто на рівному місці починає злітати ціна на гречку. Уряди вже шукали причини на рівні держави. Потім — на місцевих ринках. Намагались натиснути на спекулянтів, котрі, начебто, наварюють зайву копійку. Пробували закликати до совісті гречкосіїв, мовляв, не забувайте про цю культуру, не створюйте ажіотаж на ринку через зменшення посівів. Везили з Китаю. Тримали під контролем внутрішні запаси... Одне слово, що вже не робили. І ось знову у покупців, місцевої влади і самих аграріїв очі широкорозкриті від здивування: на цінниках з'явилася цифра у 21 гривню за кілограм. Чому?

Одна область може нагодувати ще чотири

Цей знімок зроблено в одному з найбільших супермаркетів міста. Як видно, на полиці залишилися лише найдорожчі упаковки. Там, де ще кілька днів тому стояли пакки по 7—9 гривень за кілограм, тепер порожньо (на знімку). Щоправда, на базарі товар не зник. Але й там він подорожчав практично вдвічі — до 16 гривень.

— Жодних передумов для цього ми не мали, — переконаний заступник начальника департаменту агропромислового розвитку Вадим Конончук. — Буквально в лічені дні стався стрибок. Тому організовуємо спеціальні бригади, до складу яких увійшли не тільки наші фахівці, а й представники цінової інспекції й навіть правоохоронних органів, аби провести рейди на ринках. Вони мають розібратись, звідки взяли поставку за такими вартостями. Якщо у продавця не буде документів на товар, зокрема, цінової декларації від виробника, таку торговельну точку закритимемо. Не втримався від публічного коментаря з цього приводу і голова обласної ради Іван Гончар:

— Вважаю просто неприпустимим таке необґрунтоване підвищення. Тому звертаюсь до всіх виробників та постачальників крупи не допустити

дестабілізації. Закликаю також і голів районних рад, міських, сільських та селищних голів спрямувати свої зусилля на недопущення підвищення вартості.

Свою інформацію дала і цінова інспекція: з середини листопада відбувається зростання ціни на гречану крупу на ринках обласного центру, у низці торговельних мереж. Причому, за зведеними даними інспекції, безпідставний сплеск зафіксовано лише на Хмельниччині.

Щоправда, з останнім важко погодитись. Ціновий підйом відбувся

практично скрізь. І експерти знову активно шукають причину цього. Зокрема, посиляються і на те, що нинішнього сезону в країні зібрано один з найнижчих урожаїв цієї культури за останні чотири роки — майже 165 тисяч тонн. Але чи тільки у низькому валові причина?

В обласному департаменті АПК підтверджують: восени до збирання в області було близько тринад-

ничині потрібно мати не менш як 2,6 тисячі тонн крупи. А відповідно кількість зібраного зерна повинна бути у межах чотирьох тисяч тонн.

Та цього сезону збрали двадцять тисяч тонн. Не менше було і торік. І це означає, що область, окрім себе, без проблем може нагодувати цим продуктом ще чотири-п'ять областей. І говорити про його подорожчання через дефіцит немає сенсу.

ними управління статистики, з початку року індекс споживчих цін в області становив понад 118 відсотків. Тож не могла бути осторонь цих процесів і крупа. Однак жоден із продуктів так раптово не піднявся у ціні в два-три рази. Виходить, не тільки інфляція всьому причина.

В обласній раді озвучили таку інформацію: на Хмельниччині закупівельні ціни на гречане зерно цьогорічного врожаю становили від 3 до 4,2 тисячі гривень за тону. А місцеві підприємства — виробники крупи не декларували зміни своїх оптово-відпускних цін. Вони відпускали крупу по шість — сім тисяч гривень за тону. Тому звинувачувати їх у закрутках немає як.

Та було помічено інше. Нерідко товар продавали фірми, котра перепродавала його іншим реалізаторам уже по одинадцять тисяч гривень. І тут навар від каші виявляється чи не найвищим. Цікаво, в чій кишені він йде?

Але й на цьому не кінець. Дрібні продавці на ринку теж хочуть мати свою копійчину. Тож в кінцевому підсумку і маємо понад шістнадцять гривень за кілограм.

Хоча формально знайти порушників і спекулянтів практично неможливо. А якщо вони сплатили всі податки і не перевищили норми торговельних надбавок, то взагалі мову немає про що вести.

Переглядаючи закупівельні ціни на гречане зерно протягом кількох останніх місяців у різних регіонах країни, можна натрапити на такі дані. У серпні під час жнив цей товар коштував у середньому чотири тисячі гривень за тону. А ось оголошення, розміщене наприкінці минулого тижня: «Продам 10 тонн гречки. Ціна 8000 гривень за тону».

Отже тепер, пройшовшись вже згаданим ланцюгом від переробника до реалізатора, отримаємо ті вартості, що є на ринку. І виходить, що адміністративним вплинути на них практично неможливо.

Неважко припустити, що вся активна робота місцевої влади по боротьбі зі спекулянтами так нічим і закінчиться. Невже справжніх причин такого перебігу подій не знайти?

Загадка не така й складна?

Загалом гречку вважають тією культурою, яку вирощують переважно для внутрішнього ринку. А якщо й експортують, то здебільшого до Росії та тих країн близького зарубіжжя, де вона є традиційним продуктом харчування.

Та останнім часом у багатьох засобах масової інформації пролунали повідомлення про те, що в російських супермаркетах відчувається дефіцит цього товару. У деяких навіть встановили обмеження на продаж — не більше п'яти кілограмів на одного покупця. За даними ЗМІ, за кілька тижнів оптові ціни зросли на 20 — 60 відсотків. А відтак гречка стала вигідним товаром для бізнесменів. Причому не тільки російських.

Не виключено, що дефіцит чужого ринку заповнюватиметься й українським продуктом. Розширенню вітчизняних експортних поставок можна було б тільки порадіти. Та тільки за певних умов: вони не повинні шкодити українському споживачу і автоматично піднімати ціни на внутрішньому ринку.

І ще одна. Правило — бізнес понад усе — у теперішніх умовах мало би бути дещо скорегованим. З огляду на принципи моралі, честі та патріотизму.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.
Фото автора.

Запросили на пораду фермерські родини

Фермерські родини Люшинів і Кінзерських з Рівненського району та Полішуків з Гоцанського побували в Олександрійському відділенні Рівненського центру профтехосвіти державної служби зайнятості, де готують фахівців за 27 професіями, серед яких багато сільськогосподарських.

Фермерам, які не на словах, а на ділі знають, що таке селянська праця, все-таки було цікаво дізнатись про те, як в Олександрії готують фахівців. Допитливість гостей задовольнила заступник директора РЦПТО ДСЗ з навчально-виробничої роботи Руслана Бодренко, яка, презентуючи освітні послуги центру, підкреслила, що заклад готовий запропонувати програми навчання і для людей «зрілого» віку, і для мо-

лоді. Фермерські родини побували у навчальних аудиторіях, майстернях та лабораторіях, ознайомилися з парком сільськогосподарської техніки з причіпними і навісними агрегатами, вантажними і легковими машинами, навчальною станцією технічного обслуговування автомобілів, слюсарною майстернею, класом агротехнологій.

Під час огляду зав'язалася дискусія та обмін думками щодо оснащен-

ня навчального процесу, а також комплексу знань та практичних навичок, якими повинен володіти кваліфікований робітник фермерського господарства. А ще в один голос фермери зазначали про необхідність змалку прищеплювати любов до праці, бажання вміти впоратися з будь-якою роботою на землі.

А тут є чого повчитися, приміром, у родини Рози Миколаївни та Олега Богдановича Полішуків, які у селі Посягва Гоцанського району створили і розвивають фермерське господарство «Маленький оазис». Полішуки мають чотирнадцять дітей: 10

дочок і 4 сини, найстаршій — 23, найменшому — 5 років. Тут навіть дівчатка змалечку вчать працювати на тракторі, а ще доять корів, доглядають худобу.

Олег Полішук ретельно оглянув усю матеріально-технічну базу підготовки робітників фермерського господарства, висловив свої міркування щодо запровадження нових курсів, приміром, з вівчарства, та розширення практичного навчання. До речі, його найстарша донька Юлія уже має своє фермерське господарство. З гордістю розповідав про уміння справлятися із сучасною технікою дочки Ані. Мріє опанувати

професію тракториста й племінник Полішуків дев'ятикласник Віталій, котрий вже обирає навчальний заклад, тож тепер уважно приглядався до техніки, на якій вчать в Олександрії.

Володимир Іванович Люшин заснував фермерське господарство «Вільне» у селі Тайкури Рівненського району, де працюють і його сини Едуард та Петро. На гостину він завітав із сином Петром та онуками Владиславом і Лілею. Родина вдумливо і відповідально розвиває своє виробництво.

Є у Рівненському районі й знана фермерська династія Кінзер-

ських. Успішно господарюють на землі Броніслав Йосипович, агроном із багаторічним досвідом керівника, зі своїми двома синами. Батько — засновник фермерського господарства «Рівне-Лан» у селі Верхівськ Рівненського району, а син Святослав очолює ФГ «Агро-Лан». Броніслав Йосипович та його дружина Валентина Олександрівна висловили чимало пропозицій щодо підготовки робітників для сільськогосподарської галузі та побажали використовувати цю, за їхніми словами, навчальну базу європейського рівня максимально ефективно.

Посварилися через воду й рибу

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

У колективному листі, під яким підписи 51 жителя снт Миропіль Романівського району Житомирщини, йдеться про те, що «за межами селища є ставок, де не всім жителям можна ловити рибу. Межових знаків поблизу водойми немає. За квитки орендар править по 30 гривень з особи. Також він виганяє людей зі ставка брутальною лайкою, озброєвшись рушницею, погрожує розправою. На цьому «приватизованому» ставку звів двоповерхову будівлю. Ми не раз зверталися до різних інстанцій, але віз і нині там. 6 серпня нинішнього року на місці працювала й спеціальна комісія, до складу якої увійшли представники ряду районних служб, селищний голова та місцеві жителі. Виявили певні невідповідності й порушення, котрі одразу зафіксували».

Миропільський селищний голова Сергій Вербенко підтвердив, що проблема справді є. Це питання виносилося й на розгляд виконкому селищної ради, бо люди стурбовані поведінкою орендаря.

Натомість орендар переконаний, що правда на його боці.

— Покажіть мені людину, яка за життя упорядкувала стільки ставків, — почав розмову пан Анатолій, який з 2008 року орендує водойму в Мирополі. — Я маю нині по три ставки у Малій Козарі та Булличеві, чотири — у Мирополі. Коли починав працювати в Мирополі, провів реконструкцію дороги загального призначення з твердим покриттям довжиною 1150 метрів. Це мені коштувало понад 147 тисяч гривень. Також я ініціював створення вуличного газового кооперативу й провів більш як кілометр газопроводу по вулиці Коростенській. Крім того, зарибив став, запустивши 400 кілограмів коропа, білого амура, товстолобика. На це витратив 54 тисячі гривень. Мене вже замучили різними перевітками...

З приводу цієї непрості ситуації отримав коментар і начальник Державного земельного агентства в Романівському районі Леоніда Развадовського. Він повідо-

мив, що пану Анатолію передано земельну ділянку водного фонду та водний об'єкт за межами Мирополя, в урочищі «Мергель» Миропільської селищної ради, для рибогосподарських потреб. Під час його обстеження встановлено, що договір на використання води відсутній, а на земельній ділянці, яка входить у прибережну захисну смугу, ведеться будівництво будинку, вільний доступ до води перегороджують залізні ворота. Це суперечить п. 2 ст. 61 Земельного кодексу України.

Орендна плата за користування цією ділянкою водного фонду сплачується згідно з умовами договору в сумі 1050 гривень на рік. Договір оренди гідроспоруди відсутній. Фактична площа користування водним об'єктом значно перевищує ту, що зазначена в договорі оренди земельної ділянки.

Водокористувач, який узяв водний

об'єкт у користування на умовах оренди, зобов'язаний доводити до відома населення умови водокористування, а також про заборону загального водокористування на водному об'єкті, наданому в оренду. Якщо водокористувачем або відповідною радою не встановлено таких умов, загальне водокористування визнається дозволеним без обмежень.

Загальне користування для задоволення потреб громадян є безплатним і без будь-яких дозволів. Тому й напування худоби, купання, вилов риби, яка розмножується природним шляхом, не потребують дозволу орендаря. Він повинен відвести та обладнати на своєму ставку місця, де мешканці зможуть безплатно ловити рибу, яка розмножується природним шля-

хом, або відпочивати. Зазвичай такі місця завжди перебувають під наглядом.

Ситуація, справді, дуже не проста й доволі поширена на теренах області. У деяких районах селяни також «воюють» із орендарями ставків, котрі не дозволяють ловити рибу чи відпочивати поблизу води. Розв'язувати ці проблеми слід цивілізованим шляхом. Тут головне слово — за місцевою радою, яка мусить знайти компроміс відповідно до законодавства. Адже постійні конфлікти та суперечки ні до чого доброго не приведуть.

Богдан ЛІСОВСЬКИЙ.
Житомирська область.

Фото автора.

ТИМ ЧАСОМ

Буряки викотилися на фініш

Бурякові жнива майже закінчилися. Якщо вірити Міністерству аграрної політики, з понад 330 тисяч гектарів накопано майже 15 мільйонів тонн солодких коренів. Урожайність у 461 центнер з гектара перевершує минулорічну. У 2013 році було 403 ц/га. Цьогоріч запускалися 48 цукрозаводів. Як і прогнозували, вироблено більш як 1,7 мільйона тонн цукру. Цієї кількості з лишком вистачить для внутрішнього споживання. І це без перехідних запасів з попередніх років. Тобто багато цукроварень (принаймні у пік сезону переробки) змушені вирішувати проблеми перевиробництва і, відповідно, збуту продукції не за такими прийнятними, як планували заводчани, цінами.

І знову доводиться констатувати, що не все у нашій солодкій галузі так безхмарно. Хоча цифри, начебто, свідчать про значні успіхи. Ось одна з них: на початок листопада бурякового цукру в Україні вироблено на 94,2% більше, ніж рік тому, що допомогло вітчизняній харчовій галузі показувати стрімке зростання і у вересні, й у жовтні. Але цей карколомний «стрибок» з солодким піском — виключно сезонний чинник. Тобто можна з упевненістю стверджувати, що таке «грандіозне досягнення», як зростання виробництва цукру майже удвічі вже за підсумками листопада перекриють буденніші цифри. Збільшення пояснюється швидшою переробкою цукрових буряків. Заводи намагалися якомога раніше розпочати сезон, оскільки боялися, що держава обмежить для них постачання газу.

Галина КВІТКА.

Побували фермерські родини й у майстернях кравців, верстатників деревобробних агрегатів, лабораторії дизайну і художнього проектування виробів одягового та інтер'єрного призначення, на майданчику для ландшафтного дизайну та в інших, оснащених сучасним обладнанням, мультимедійними та програмними засобами, навчальними приміщеннями.

Доки дорослі фермери оглядали техніку та майстерні, для їх дітей організували майстер-класи за професіями «кондитер» і «кухар». Під керівництвом майстрів виробничого навчання Світлани Рибачок та Наталії Тис вони опановували прийомом карвінгу (виготовлення прикрас із овочів та фруктів) та роботи з кондитерською мастикою.

Ольга ТОКОВА,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

На знімку: працівник Олександрійського відділення Олександр Сидорець розповідає про техніку фермерам Петру Люшину та Олегу Поліщук.

Фото Ольги ТОКОВОЇ.

Інфляція ударила по хлібах

Попри трудові звитяги і експортні здобутки, ситуація з нацвалютою не могла не позначитися на роботі сільського господарства. Значною мірою криза зачепила і агрохолдинги. Здебільшого вони залучають кредитні кошти у валюті, а стрімка девальвація гривні ускладнює обслуговування цих позичок. Потужні підприємства опинилися приблизно у такій непривабливій ситуації: брали кредит за курсом долара, приріком, у 8 гривень, а тепер треба продати вирощене, заробити грошей, щоб у гривневому еквіваленті віддати майже вдвічі більше. А з другого боку, світові ціни на зернові та олійні знизилися й агрохолдинги не можуть вийти на запланований рівень прибутковості. Тобто, образно кажучи, пшениця у валюті коштує вже не 250, а лише 200 доларів. Отож господарська діяльність агроформувань, які, особливо не замислюючись, залучали кредити і планували за рахунок вирощеного гасити позички й мати зиск, нині тріщить по швах. Керівникам таких структур тепер тільки й залишається, що підраховувати збитки та заспокоювати акціонерів і інвесторів.

З огляду на кризу, сумні часи настали й для тваринництва. Станом на 1 листопада, порівняно з аналогічною датою минулого року, скоротилося не лише поголів'я корів (що відбувається традиційно), а великої рогатої худоби загалом. Зменшення ВРХ у Луганській і Донецькій областях на 8 і 5 відсотків відповідно є логічним. Але чисельність поголів'я падає і у регіонах, не охоплених військовим протистоянням. Так, великої рогатої худоби на Чернігівщині поменшало на 7 відсотків, на Житомирщині та на Волині — на 6, а на Сумщині, як і на Донеччині — на 5.

Те саме відбувається зі свинями. Кількість їх за цей період скоротилася на 120 тисяч, зокрема — на 77 тисяч у господарствах населення, хоча останніми роками чисельність лише зростала. Зокрема, у Полтавській і Черкаській областях спад становив за рік 10 відсотків, у Луганській — 9, у Донецькій — 7, Херсонській — 6 відсотків.

Спад у тваринництві можна пояснити досить високими цінами на м'ясо. Водночас дорожчали корми, ветпрепарати. Такі чинники стимулюють забій, а не утримання.

До речі, якщо говорити про зростання у харчовій промисловості, яке спостерігається нині, то ця тенденція сформувалася, зокрема, за рахунок збільшення виробництва м'яса свиней, а також вершкового масла. З останнім у нас взагалі парадокс, кількість корів невпинно скорочується, а продуктування масла зростає. У Мінагрополітики такі нестиковки пояснюють підвищенням продуктивності худоби. Мовляв, середній надій від однієї корови в агропідприємствах у січні — жовтні сягнув 4428 кг. А це — плюс сім відсотків до відповідного періоду минулого року. Частково з аргументами чиновників можна погодитися. Але не слід забувати про інший чинник: чимало переробників замість молочного жиру активно використовують пальмову олію. А збільшення обсягів вершкового масла останнім часом можна пояснити відмовою Росії купувати українські тверді сири. У нашій країні цей товар не має такого, як раніше, попиту через низьку платоспроможність громадян. Тому немало заводів з виробництва сирів переорієнтувалися на молоко у плівці й вершкове масло.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів, лише в Закарпатті й Карпатах помірний, а у східних і Сумській областях — невеликий сніг. Вітер північно-східний, на заході — південно-східний, 3—10 м/с, у Карпатах пориви 15—18 м/с, на дорогах ожеледь. Температура вночі 10—18 морозу, вдень 4—12. У Криму, на Закарпатті й півдні Одеської області вночі 3—8 морозу, вдень від 2 морозу до 3 тепла.

У НОМЕР

Поряд з призерами

Біатлон. Остерсунд (Швеція). Етап Кубка світу. **Змішана естафета.** **1.** Франція — (0+11)1:15:05.5; **2.** Норвегія (1+11) +0.2; **3.** Німеччина (0+9) +0.2; **4. Україна** (Наталя Бурдига, Валентина Семеренко, Дмитро Підручний, Сергій Семенов) (0+14) + 31.6; **5.** Італія (2+9) +45.2; **6.** Словенія (1+9) +4.5; **7.** США (0+10) +48.6; **8.** Австрія (1+9) +50.4.

Останні репетиції

Гандбол. Жіноча збірна України веде останній етап підготовки до чемпіонату Європи, що стартує через кілька днів. Турнір приймають дві країни — Угорщина і Хорватія. Минулими вихідними українки зіграли два контрольних поєдинки в Словаччині, де їхнім суперником була національна збірна цієї країни (також учасниця єврочемпіонату). Першу зустріч виграли наші дівчата — 30:27 (13:10), другу господарки — 29:23 (15:11). Наша команда розпочинає перший груповий турнір Євро-2014 7 грудня матчем зі збірною Данії. 9 грудня українки зіграють з гандболістками Норвегії, а 11 грудня — зі збірною Румунії.

ЗТР крокує далі

Віце-чемпіон України з гандболу серед чоловіків запорізький клуб ЗТР у третьому колі Challenge Cup упевнено переміг турецький колектив «Анкараспор» — 31:24. Перший матч тиждень тому закінчився також на користь українців — 29:23. Отже, ЗТР вийшов до 1/8 фіналу турніру.

У «Хіміка» самі перемоги!

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. 27—30 листопада. «Черкаські Мавпи» — «Говерла» (Івано-Франківськ). 87:85 (18:23, 24:18, 19:27, 26:17). «Миколаїв» — «Політехніка-Галичина» (Львів). 68:56 (20:16, 12:18, 14:10, 22:12). «Одеса» — «Будівельник» (Київ). 68:82 (12:19, 20:22, 17:22, 19:19). «Дніпро-АЗОТ» (Дніпродзержинськ) — «Хімік» (Южне). 56:79 (13:17, 12:20, 17:18, 14:24). «Миколаїв» — «Говерла» (Івано-Франківськ). 78:58 (19:16, 15:15, 23:8, 21:19). «Ферро-ЗНТУ» (Запоріжжя) — «Політехніка-Галичина» (Львів). 73:70 (13:13, 19:8, 24:16, 17:33). «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Хімік». 49:63 (19:13, 16:11, 11:23, 3:16). «Хімік» (Южне) — 12 перемог, «Будівельник» (Київ) — 9, «Миколаїв» — 8, «Черкаські Мавпи» — 7, «Дніпро» — 6, «Київ», «Ферро-ЗНТУ» — по 5, «Одеса» — 4, «Говерла» — 3, «Дніпро-АЗОТ» (Дніпродзержинськ) — 2, «Політехніка-Галичина» — 1.

Знайшов роботу в Казахстані

Хокей. Офіційний сайт ХК «Арлан» (Кокшетау), який виступає в чемпіонаті Казахстану, повідомив, що клуб підписав контракт із оборонцем збірної України Денисом Петрухном. Як відомо, попередній сезон Петрухно провів у донецькому «Донбасі». Після того як український клуб припинив існування, гравець безуспішно намагався знайти роботу в Північній Америці.

У сніжному полоні

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 14-й тур. **29 листопада. «Олімпік» — «Чорноморець».** **2:1.** Київ. Стадіон імені Віктора Баннікова. 300 глядачів. **Рефери** — Вакс (Хмельницький). **Голи:** Семенина, 50, Моха, 56 — Назаренко, 37. **30 листопада. «Волинь» — «Іллічовець».** **3:1.** Дніпропетровськ. Стадіон «Метеор». 45 глядачів. **Рефери** — Бондар (Київ). **Голи:** Шабанов, 9, Ерік, 19, 29 — Яворський, 31. **«Металург» (Запоріжжя) — «Шахтар».** **0:4.** Запоріжжя. «Славутич-Арена». 2 000 глядачів. **Рефери** — Березка (Київська область). **Голи:** Марлос, 56, Тейшейра, 60, 61, Нем, 90. **«Металіст» — «Зоря».** **4:2.** Харків. ОСК «Металіст». 2 811 глядачів. **Рефери** — Жабченко (Хмельницький). **Голи:** Жажа, 40, 49 (п), 90+2, Болбат, 68 — Пилявський, 37, Петряк, 84. **«Карпати» — «Говерла».** **1:0.** Львів. Стадіон «Україна». 2 100 глядачів. **Рефери** — Абдула (Харків). **Гол:** Костевич, 74. **«Ворскла» — «Динамо».** **0:3.** Полтава. Стадіон імені Олексія Бу-

товського. 3 500 глядачів. **Рефери** — Швецов (Одеса). **Голи:** Ярмоленко, 53, Мбокани, 62, 67. **Бомбардири:** Ерік («Волинь») — 9 м'ячів, Гав'єр («Металіст»), Ярмоленко («Динамо») — по 8, Кравець («Динамо»), Калинич («Дніпро») — по 7. Зима прийшла до нас із випередженням графіка. Зрозуміло, що низькі температури і снігопади додали учасникам футбольного процесу неабияких клопотів. Хоча за законами матчів турніру Прем'єр-ліги мають відбуватися на полях з підігрівом. Але війна і, як наслідок, енергетичні проблеми також внесли свої непривабливі корективи. Ну, а якщо брати конкретно стадіон «Метеор» у Дніпропетровську, то там до початку нинішнього чемпіонату давно не ступала цивілізована футбольна нога. Адже «Дніпро» вже кілька років грає на «Дніпро-Арені». Але вище згадані обставини змусили маріупольський «Іллічівець», сподіватимемося тимчасово, саме «Метеор» зробити своєю домашньою ареною. То чому на тому стадіоні ніби в ролі госпо-

Мбокани (в центрі) після тривалої перерви почав забивати.

даря виступила «Волинь»? Нагадаємо, що в першому турі чемпіонату, котрий відбувся влітку, лучани відмовилися їхати до Маріуполя. І той матч перенесли до Луцька. А матч другого кола (14-й тур його розпочинає) зіграли на полі азовців. Ви вже знаєте, що це газон на «Метеорі». Отака плутанина вийшла. А стосовно самої гри, то «Волинь» в умовах зимової стихії почувалася значно впевненіше від суперника, котрий нині переживає нелегкий період, має букет проблем. До перемоги в Запоріжжі футболісти «Шахтаря» йшли, долаючи певні перешкоди. Все почалося з пізнього вильоту з Києва напередодні. Добралися до Харкова, там і ночували, майже не спали всю ніч, але вийшли на поле. А там — сніг, холоднечя, слизько, мокро. Для обох команд видався досить складний поєдинок. Однак клас «Шахтаря» мав вирішальне значення. Тому він узяв гору з

переконливим результатом. Не припиняє приємно дивувати донецький «Олімпік». Цього разу дебютант елітної ліги здолав одеський «Чорноморець», здобувши вольову перемогу. До речі, на дуже пристойної якості полі. Після цієї перемоги

А от у киян не все виходило в першому таймі. Але після перерви лідер використав свій потужний потенціал і за складних погодних умов. І кожний гол динамівців можна вважати шедевром. Варто зазначити, що «білосині» забили дуже швидко. Результативну

Жажа Коельйо продемонстрував неабияку влучність.

«Олімпік» набрав 21 очко і перебуває на четвертій позиції в турнірній таблиці. Пригадаємо, як донеччани в Києві відібрали очка в «Динамо». А його президент 41-річний Владислав Гельзін (зовні трохи нагадує Зінедіна Зідана) виходить на поле і регулярно забиває голи. Фантастика, та й годі! Перебування у сніговому полоні не завадило «Металісту» і «Динамо» здобути перемоги. У харків'ян результативною грою порадував Жажа, котрий відзначився «хет-триком».

атаку розпочав Велозу, який вийшов у стартовому складі, продовжив Мбокани, а завершив справу ювелірним ударом Ярмоленко. Поки «Ворскла» намагалася організувати контрнаступ, у її ворота влетів другий м'яч. Тепер Ярмоленко видав передачу на Сілву, котрий прострілив на Мбокани. А той п'ятою переграв Богуша. Джеммерсі забив ще раз (головою) після навісу Ярмоленка. У підсумку переконлива перемога динамівців, котрі зберігають лідерство. **Фото ФК «Динамо», ФК «Металіст» і ФК «Олімпік».**

Турнірна таблиця станом на 30 листопада						
	В	Н	П	М	О	
1. «Динамо»	10	3	0	30 — 7	33	
2. «Шахтар»	9	1	3	28 — 7	28	
3. «Дніпро»	8	3	1	23 — 8	27	
4. «Олімпік»	6	3	4	13 — 25	21	
5. «Волинь»	6	2	5	21 — 20	20	
6. «Металіст»	5	4	3	19 — 17	19	
7. «Зоря»	5	3	5	15 — 15	18	
8. «Ворскла»	4	5	4	13 — 11	17	
9. «Чорноморець»	3	5	4	13 — 13	14	
10. «Металург» Д	3	4	5	14 — 15	13	
11. «Говерла»	1	6	6	8 — 16	9	
12. «Металург» Зп	2	3	8	10 — 27	9	
13. «Карпати»	3	3	7	11 — 19	3	
14. «Іллічівець»	0	3	10	11 — 29	3	

Атакує донецький «Олімпік».

Над номером працювали: Віталій СУДДА, Людмила ОПАНАСЕНКО, Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2014 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 12 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 10 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 35 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:

ТОВ «Мета-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 38890

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

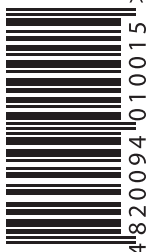
☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

Інформаційний портал — www.golosukraine.com

4820094010015